

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti vrt & Din 2.-, do 100 vrt & Din 2.50, od 100 do 300 vrt & Din 3.-, večji inserati peti vrt & Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101, Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

ZASEDANJE GOSPODARSKEGA SVETA MALE ANTANTE

pomeni pričetek ene najvažnejših akcij Male antante za omiljenje gospodarske krize in pomirjenje Srednje Evrope

Praga, 5. januarja. r. Dne 10. t. m. se sestane Gospodarski svet Male antante k svojemu prvemu rednemu zasedanju. Nedavni sestanek gg. dr. Beneša in Titulesca v Košicah je pokazal, da so države Male antante trdno odločene, sporazumeti se o ukrepih, ki naj dovedejo ob medsebojnem sodelovanju do čimprejšnjega in čim uspešnejšega izboljšanja gospodarskih prilik v državah Male antante. Potreba takega sporazuma se po neuspehu londonske gospodarske konference še bolj vsiljuje. Londonski žitni sporazum je prav tako skoro brez pomena, ker ne daje agrarnim državam možnosti, da bi placirale svoje preseške v višini 19 milijonov stotov.

Priprave za zasedanje Gospodarskega sveta Male antante je izvršil poseben odbor ekspertov, ki se je nedavno sestel v Beogradu. Ta konferenca je ustvarila vse pogoje za uspešno delo prvega zasedanja Gospodarskega sveta. Že v Beogradu je bil dosežen sporazum v vseh načelnih vprašanjih. Na tej konferenci je bil sestavljen predlog, po katerem naj bi se za Jugoslavijo in Rumunijo ustanovil poseben zavod za normalizacijo proizvodov sličen onemu, ki z velikim uspehom že posluje v Češkoslovaški. Beograjska konferenca je poudarila tudi potrebo določitve kontingentov za vzajemno zamenjavo blaga v teku prvega leta, tako da bi se mogel takoj uveljaviti oni del trgovinsko-političnega sporazuma, o katerem bo v Pragi dosežen končni sporazum.

Delo Gospodarskega sveta bo nedvomno olajšano tudi s sporazumom med češkoslovaško industrijo in češkoslovaškimi agrarci, ki so se zedimili glede skupnega stališča v pogledu gospodarskega sodelovanja med državami Male antante. Ta sporazum naj na eni strani omogoči češkoslovaški industriji izvoz svojih izdelkov v Jugosla-

vijo in Rumunijo, ne da bi bili pri tem prizadeti interesi domače industrije v teh dveh državah. Na drugi strani pa naj ta sporazum omogoči uvoz jugoslovenskih in rumunskih agrarnih pridelkov pod pogojem, da vsled tega ne bodo prizadeti interesi češkoslovaških agrarcev. Če se vpošteva dosedanj veliki antagonizem med češkoslovaško industrijo in češkoslovaškimi agrarci, potem je treba ta sporazum le pozdraviti kot velik uspeh češkoslovaške vlade.

Jugoslavija in Rumunija imata mnogo razlogov, da toplo pozdravita ta sporazuma med obema gospodarskima panogama kot dober znak za začetek skupnih gospodarskih pogajanj. Jugoslavija in Rumunija imata največ interesa na tem, da se jima omogoči izvoz žita in živine v Češkoslovaško, izvoz, ki je v teku lanskega leta tako silno nazadoval. To smeta Jugoslavija in Rumunija zahtevati tembolj, ker je češkoslovaška trgovinska bilanca napram obema bila vedno aktivna in je ostala tudi v preteklem letu, čeravno je izvoz zelo nazadoval. Naloga Gospodarskega sveta Male antante bo, da to stanje popravi in ustvari gospodarski organizem, ki naj odstrani vse, kar onemogoča normalne gospodarske odnose med državami Male antante. Zato se smejo od zasedanja Gospodarskega sveta Male antante v Pragi pričakovati važni uspehi. Nakupovanje agrarnih pridelkov v Jugoslaviji in Rumuniji ne bo prav nič ogrozilo interese češkoslovaškega kmetijstva niti ne bo vplivalo na nivo cen, ker se bodo vse trgovinsko politične transakcije vršile pod strogo kontrolo države.

Program zasedanja Gospodarskega sveta v Pragi je naslednji:

1. Sestava seznama vsega onega blaga, ki ga more posamezna država Male antante nakupiti ali prodati v te-

ku leta 1934 in 1935 v ostalih dveh državah Male antante.

2. Ureditev stalnega medsebojnega sodelovanja narodnih bank.

3. Osnovanje skupnega statističnega urada za gospodarstvo.

4. Izenačenje trgovinskega in carinskega prava.

5. Normalizacija kmetijstva in industrije v državah Male antante.

6. Osnovanje skupne centrale za vsa prometna vprašanja kakor železniški vodni in zračni promet.

7. Osnovanje centrale za enotno akcijo posameznih gospodarskih panog držav Male antante.

Kakor se vidi že iz programa samega, je glavni cilj prvega zasedanja gospodarskega sveta Male antante povečanje medsebojne zamenjave blaga med članicami Male antante, ki naj se v prvi vrsti doseže z razširjenjem sistema kontingentov in kompenzacij. Mala antanta nima namena v okviru carinskih meja svojih treh zedinjenih ozemelj ustvariti kako novo gospodarsko avtarkijo, marveč želi poživiti svoja tržišča, da bodo mogla čimveč upoštevati in čim več izvažati.

Vse tri države Male antante pričakujejo od tega sporazuma ugoden odmev tudi za vse ostale države Srednje Evrope. S to svojo akcijo se nikakor ne odrekajo sodelovanju ostalih držav Srednje Evrope, predvsem Avstrije in Madžarske, kakor je bilo to posebej naglašeno že ob priliki sprejetja novega statuta Male antante. Mala antanta je prepričana, da bo s tem, da skuša obvladati gospodarsko krizo na lastnem terenu, služila tudi veliki stvari miru in želi s trajnimi sporazumi pospešiti pacifiistično evolucijo Srednje Evrope ter da pritegne k temu prizadevanju vse države, ki so dobre volje in ki žele mir in sodelovanje med narodi.

bilo 68 Čehov, 71 Nemcev in 1 Poljak. Pri eksploziji na dnevnem kopu sta bili dve osebi ubiti, ena pa hudo ranjena.

Ministrski predsednik Malypetr, ki je odpotoval na kraj nesreče, je nakazal kot prvo pomoč za žrtve 50.000 K. Minister za socialno skrbstvo, ki je prav tako na kraju nesreče, je izjavil, da bo vlada storila vse za pomoč rodinam ponesrečenecem in za pojasnitev krivde. Preiskovalna komisija je že imenovana.

Vsi praški listi so objavili proglašaje za pomoč rodinam ponesrečenih rudarjev ter dobivajo že precejšnje vsote denarja

Drevi vsi na manifestacijsko zborovanje

ki se vrši ob 20. na Taboru. v proslavo 5. obletnice zgodovinskega šestojanuarskega manifesta Zborovanje sklicujejo sokolska društva, organizacije Narodne odbrane in druga nacionalna društva iz Ljubljane in okolice.

Udeležite se te velike nacionalne manifestacije v čim večjem številu!

SPORT

— Akademsko smučarske tekme proložene. Kakor smo poročali, bi se morale pričeti v ponedeljek akademsko smučarsko prvenstvo, in sicer s tekmovalcem v teku. Ker pa bo v nedeljo klubski dan SMK Ljubljane na Mrzlem studencu in bi bili njeni akademiki, ki startajo za klubove barve, in drugi za akademike, gotovo nekoliko izmučeni, so akademsko smučarske tekme proložene od ponedeljka na torek, odnosno od torka na sredo. Tekmovalje v teku bo torej v torek, v skokih pa v sredo. Tekmovalci naj se pripravijo pri tvrdki Gorec ali pa Kolb & Predalič, naknadne prijave pa se sprejemajo pri Čadu pod Rožnikom. Pokroviteljstvo nad akademskim smučarskim prvenstvom je prevzel rektor univerze magr. dr. Slavič.

Vsem naročnikom, čitateljem, sotrudnikom in inserentom pravoslavne vere želimo čestit Božič!

Skromni rezultati rimskih razgovorov

Mussolini ni mogel prepričati Simona o pravilnosti svojih nazorov — Upoštevati bo moral stališče Francije in njenih zaveznikov

Rim, 5. januarja. AA. Agencija Stefani poroča: Na dveh dolgih in prisrčnih sestankih, ki sta ju imela Mussolini in Simon, sta razpravljala o najvažnejših vprašanjih iz splošne politike, zlasti pa o vprašanju omejitve oboroževanja in vprašanju reforme DN. Kar se prvega vprašanja tiče, sta se Mussolini in Simon popolnoma sporazumela, da je neobhodno potrebno, da se razgovori čimprej uspešno zaključijo, pri čemer naj se opusti vsaka ideja in vsak predlog, ki ne bi že v sebi vseboval elementov za praktično in naglo izvedbo. Sporazum mora vpoštevati točke, ki so v mednarodni javnosti že dozele in na katere morejo pristati države.

Glede vprašanj reforme Društva narodov je Mussolini navedel kriterije, po katerih naj se ta vprašanja reši, da se Društvo narodov zagotovi boljše funkcioniranje in da bo moglo bolje ustrezati svojim namenom.

G. Simon odpotuje danes v London, da bo poročal svoji vladi o rimskih razgovorih.

Pariz, 5. januarja. AA. Iz Rima poročajo: Prvi vtis, ki ga je napravil komunike o ovorih med britanskim zunanjim ministrom Simonom in predsednikom italijanske vlade Mussolinijem, je ta, da komunike ne vsebuje niti sledu kakšnih senzacionalnih ali nepričakovanih sklepov. Zato prevladuje občutek pomirjenosti, ker vse kaže, da italijansko-britanski razgovori nimajo namena postaviti druge države pred dovršeno dejstvo. Posebno glede vprašanja glede reforme Društva narodov se zdi, da je Mussoliniu bilo pri teh razgovorih več do osnovnih načel, na podlagi katerih naj bi se ta reforma izvršila, kakor pa da reforme same. V oslavljenem se zdi, da bi bile Mussolinijeve ideje izvedljive v okviru sedanjega statuta DN.

Dvojna skrb, ki jo kaže Mussolini, namreč, da skuša upoštevati mednarodno javno mnenje, po drugi strani, pa da mu je do pristanka prizadetih držav, v splošnem tolmadžijo kot njegovo željo, da se hoče kolikor moči ozirati na stališče francoske javnosti.

London odobrava stališče Pariza

Odmev francoskih predlogov v Angliji — Nemčija mora sedaj pokazati svoje prave karte — Priznanje Franciji

London, 5. januarja. r. Danasnji londonski listi se obirnno bavijo s francosko spomenico, ki je bila kot odgovor Francije na nemške zahteve izročena nemški vladi in o njeni vsebini obveščene tudi vse ostale države. Londonski listi podčrtavajo kot največjo senzacijo francoske predloge, vsebovane v tej spomenici, naglašajoč, da toliko popustljivosti Francije ni nihče pričakoval ter da je sedaj vrsta na Nemčiji, da pokaže enako dobro voljo. Če se bo to zgodilo, je sporazum glede razorožitve mnogo bližje, kakor pa se je še pred par dnevi dalo naslutiti. Koliko važnost pripisujejo angleški krogi francoskim predlogom, se vidi že po tem, da so razprave o njih potisnile v ozadje rimske razgovore med Simonom in Mussolinijem, čeprav jim je angleški tisk še včeraj posvečal največjo pozornost.

»Daily Telegraph« naglašja, da je vtis francoske spomenice v angleških političnih krogih in v vsej javnosti izredno ugoden. Francoski predlogi so skrajno spravljivi in po svoji vsebini najvažnejši korak, kar je bil doslej storjen na polju razorožitvenih pogajanj in predlogov. Za najbolj senzacionalnega smatra list oni predlog, v katerem se izjavlja Francija pripravljeno uničiti takoj polovico svojega vojnega letalstva, če podpiše Nemčija razorožitveno konvencijo, sprejeto na osnovi teh predlogov. Oni del spomenice, ki govori o odklonitvi nemške ponudbe o nenapadalnem paktu, je prav tako silno važen, ker Francija v bistvu sklenitve takega pakta ne odklanja, marveč le poudarja, da bi moral po svojih jamstvih in svojih obvezah presegati sklenjene, že poprej sklenjene pakte, kakor so na pr. Briand-Kelloggov pakt. Novi pakt teh pogodb ne bi smel rušiti, marveč le izpopolnjevati in ojačati.

»Morning Post« opozarja predvsem na one točke nemške spomenice, ki vsebuje francoske predloge. Zlasti s priznanjem podčrtava dalekosežno popustljivost Francije, ki je pripravljena uničiti polovico svojega vojnega letalstva, odreči se težkemu topništvu, pristati na zabrano kemične vojne ter zagovarjati uvedbo mednarodne zračne policije ter je voljna celo pristati na to, kar je Nemčija najbolj kritizirala, to je skrajšanje poizkusne dobe. List naglašja, da je francoska ponudba tako velkopotezna in velikušna, da se sme upravičeno pričakovati od Nemčije, da bo na njo odgovorila z enako velikušnostjo. Če tega ne stori, potem ni nobenega dvoma, kdo nosi odgovornost, ako razorožitvena konferenca ne bo dosegla zaželenega uspeha. Z največjo napetostjo zato vsa angleška javnost pričakuje nemški odgovor.

tveno konvencijo, sprejeto na osnovi teh predlogov. Oni del spomenice, ki govori o odklonitvi nemške ponudbe o nenapadalnem paktu, je prav tako silno važen, ker Francija v bistvu sklenitve takega pakta ne odklanja, marveč le poudarja, da bi moral po svojih jamstvih in svojih obvezah presegati sklenjene, že poprej sklenjene pakte, kakor so na pr. Briand-Kelloggov pakt. Novi pakt teh pogodb ne bi smel rušiti, marveč le izpopolnjevati in ojačati.

»Morning Post« opozarja predvsem na one točke nemške spomenice, ki vsebuje francoske predloge. Zlasti s priznanjem podčrtava dalekosežno popustljivost Francije, ki je pripravljena uničiti polovico svojega vojnega letalstva, odreči se težkemu topništvu, pristati na zabrano kemične vojne ter zagovarjati uvedbo mednarodne zračne policije ter je voljna celo pristati na to, kar je Nemčija najbolj kritizirala, to je skrajšanje poizkusne dobe. List naglašja, da je francoska ponudba tako velkopotezna in velikušna, da se sme upravičeno pričakovati od Nemčije, da bo na njo odgovorila z enako velikušnostjo. Če tega ne stori, potem ni nobenega dvoma, kdo nosi odgovornost, ako razorožitvena konferenca ne bo dosegla zaželenega uspeha. Z največjo napetostjo zato vsa angleška javnost pričakuje nemški odgovor.

berg predložil svetovni gospodarski konferenci.

Potres v daljavi

Firenca, 5. januarja. AA. Potresomerški aparati opazovalnice v Pratu so včeraj zjutraj zabeležili silen potres, ki je trajal eno uro in se je pripetil v razdalji 8200 km. Zdi se, da je divjal potres v Aziji in da je moral napraviti zelo veliko škodo, če je bil v obljubljenih pokrajinah.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize. Amsterdam 2298.48—2309.33, Berlin 1360.14—1370.94, Bruselj 794.96 do 798.90, Curih 1108.35—1113.85, London 185.53—187.13, New York 3591.61—3619.87, Pariz 224.57—225.69, Praga 170.12—170.98, Trst 300.57—302.99 (premijsa 28.5%) Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.10 do 9.15.

INOZEMSKA BORZA
Curih. Pariz 20.2625, London 16.77, New York 326.50, Bruselj 71.7250, Milan 27.16, Madrid 42.5250, Amsterdam 207.35, Berlin 122.90, Dunaj 57.80, Praga 15.35, Varšava 58.05, Bukarešta 3.05

Udeležencem javnega shoda Združenja borcev, ki bo v nedeljo ob 10.30 v veliki dvorani Uniona, je dovoljena polovična vozina. Udeleženci zborovanja naj obdrže vozne listke, ki bodo veljali s potrdilom o udeležbi za povratek iz Ljubljane.

Smernice nove rumunske vlade

Red in mir na znotraj, zvestoba do zaveznikov na junaj

Pariz, 5. januarja. AA. Predsednik rumunske vlade Tatarescu je dal dopisniku pariškega »Journala« izjavo, v kateri je med drugim dejal:

Nova vlada bo ne glede na grožnje in morebitna nasilja nadaljevala politiko svojih prednic. S podporo in sodelovanjem liberalne stranke upam, da se mi bo posrečilo sestaviti vlado, ki bo ustrezala željam naroda. Tisto, česar hočemo, sta red in mir v državi in spoštovanje zvez, ki jih je Rumunija sklenila z drugimi državami.

Posebno mnogo mi je do tega, da ostanemo še dalje v tesnem sodelovanju s Francijo.

Bratranu je pa izjavil dopisniku »Journala«: V Franciji vidim svojo drugo domovino. Iz rumunske zgodovine najbolje vem, koliko je moja država dolžna Franciji. Naša preteklost, naša sedanjost in naša bodočnost, je zaključil Bratranu, so za vse čase zvezane z usodo naše velike sestre Francije.

Katastrofa v Duchcovu

Vsaka nada na rešitev 126 še pogrešanih rudarjev izginila — V zasutih rovih divja ogenj

Duchocov, 5. jan. d. O veliki katastrofi, ki se je pripetila te dni v premogovniku v Oseku pri Duchcovu, poročajo še naslednje podrobnosti:

Eksplozija se je pripetila ob 17., ko je švignil iz rova »Nelson III« ogromen plamen, ki je zavil v hipu vse naprave v neprodoren dim. Istočasno se je začela silna eksplozija, ki je porušila rov z dvigalom, močno poškodovala jaško za moštvo in vodovod, kakor tudi strojnico. Vnela se je tudi sortirna naprava. Eksplozija je zaglala dvigalo za moštvo s tako silo iz nižine, da je na vrhu običajlo stisnjeno v jaško Porušila je tudi vse telefonske zveze v notranjosti. V okolici je na vseh poslonih razbilo šipe.

Zaradi silnega dima je bilo v prvi uri nemogoče prodreti v rov, pa tudi oba sosedna rova VII in VIII sta bila tako polna dima in strupenih plinov, da reševalne moštvo ni bilo mogoče prodreti dalje kakor le par metrov. Do 21. so spravili na prosto iz rudnika in razvalin 12 ožganih trupel.

Ker je porušen glavni jašek in ker so bile pretrgane tudi vse telefonske zveze, ki so vodile do zasutih rudarjev, so morali pričeti šele kopati rove, da bi prodrli k njim.

Premogovnik »Nelson III« je drugi naj-

večji v severnočeškem premogovnem revirju. V normalnih časih je bilo v njem zaposlenih 750 rudarjev, sedaj pa jih je bilo približno 400, ki so delali v treh posadih. Vsak dan so izkopali 150 do 180 vagonov premoga. Premogovnik je voda že trikrat zalila, zadnjič 1. 1892., 1. 1899. pa so ga renovirali.

Vlada je takoj na prve vesti poslala na kraj nesreče več sto orožnikov iz vsega okraja ter vojaško asistenco, kakor tudi prostovoljne reševalce iz vrst delavcev.

Kakor je bilo že javljeno, se je pozno zvečer posrečilo ujeti štirim rudarjem iz rova »Nelson III«, ki so bili vsi hudo poškodovani. Eden izmed njih je dobil tako hude opekline, da dvomijo nad njegovim okrevanjem. Ko sta se podri strojnica in sortirna naprava, je zasulo dva delavca in nekega delovodjo.

Reševalnemu moštvu se je posrečilo šele po 20. prispeti pod zemljo po jaško za zrak v sosednem rovu. Reševalci so se ponovno onesvestili, ker je v premogovniku še vse polno strupenih plinov. Po zadnjih vesteh je v rovu zasulo 132 rudarjev. Na kraj nesreče sta že v prvih urah prispela tudi notranji minister dr. Černy in minister za javna dela inž. Dostalek. Doslej so izkopali 10 trupel in je še 126 rudarjev v gorečem rovu. Po narodnosti je

Železniški promet na progi Ljubljana - Karlovac

Umesten predlog društva „Bela Krajina“ glede zboljšanja prometa na tej progi

Ljubljana, 5. januarja. Društvo „Bela Krajina“ v Ljubljani je dostavilo vsem merodajnim faktorjem naslednji predlog, ki ga zaradi njegove važnosti v tujsko prometnem in gospodarskem pogledu prinašamo v celoti:

Železniška proga Ljubljana-Karlovac je bila zgrajena leta 1894. do Novega mesta in leta 1913. do Karlovca. Oozna je Ljubljano do Karlovca traja na tej progi čez 5 ur, to se pravi, da vlak ne prevozi na uro niti 30 km, če vpoštevamo postanke in postajališča. Razumljivo je, da nepoučeni ljudje mečejo vsled tega krivdo na železniško upravo, čeprav je tukajšnja železniška direkcija, da skrajša vožnjo, uvedla na tej progi posebne vlake neodvisno od priložnosti. Grospuplje-Kočevje, skrajšala postojanje in uvedla ob nedeljah posebne izletniške vlake, torej skratka storila vse, da ugodijo občinstvu. Resnica pa je, da pri današnjem stanju proge čas vožnje ne more biti krajši. Razlog temu dejstvu leži v tem, da imamo na progi Ljubljana-Nov mesto 40 let stare tračnice, ki povečini od vsega početka, kar proga stoji, še niso bile izmenjane. Tudi je gornji ustroj na progi Karlovac-Bubnjari nujno potreben popravi, odnosno izboljšanja.

Na 39,1 km dolgem delu proge t. j. Trebnje-Smarje-Sap, dalje med Mirno pečjo in Novim mestom (9,6 km) in med Karlovcem in Bubnjari (28,8 km) je, vsled slabega gornjega ustroja, hitra vožnja sploh nemogoča. Na 152 km dolgi progi Ljubljana-Karlovac imamo 77,5 km proge, torej nad polovico cele razdalje, na kateri je predpisana maksimalna brzina 45 km na uro. Z izmenjavo tračnic in popravilom gornjega ustroja bi se maksimalna brzina zvišala na 60 km in bi se zategadelj skrajšala vožnja na progi Ljubljana-Karlovac za najmanj 1 uro in pol. Na podlagi tega bi bilo omogočeno vzpostaviti na eni strani železniški upravi docela drug ugoden vozni red tudi s priključki na končnih postajah v Ljubljani in Karlovcu, na drugi strani pa bi bilo s tem omogočeno dirgi-

rati brzovlake za Sušak in Split po tej progi, kar je za železniško upravo samo veliko racionalnejše in ugodnejše, za tujski promet pa koristnejše. Poleg prometnih razlogov govore za to tudi gospodarski razlogi, kajti s tem bi se šele zvezali Dolenjska in Bela Krajina intenzivnejše z Ljubljano, h kateri obe gravitirata kot gospodarskim centru. Prebivalstvo Dolenjske in Bele Krajine ne more svojih itak maloštevilnih za trg v poštev prihajajočih deželnih pridelkov uspešno vnovčiti baš zaradi tega, ker nima pravih zvez z Ljubljano, drugod pa jih sploh ne more prodati, saj je notorično, da celo hrvaški kmetje okrog Bubnjarev in Kamanja skušajo prodati svoje pridelke v Ljubljani. Tudi lokalni tujski promet iz Ljubljane in okolice bi se veliko bolj usmeril na Dolenjsko in Belo Krajino, ako bi bila z naša krajša, kajti znano je, da se večina potnikov boji edinele dolgotrajne vožnje, ker itak ostane potniku le par ur časa na razpolago, da jih preživi v kraju, kamor se je napotil. Ne glede na to, da že samo dejstvo, da je treba po 40 letih progo renovirati, dovolj govori v prilog te vloge, bi izvedba teh delov stroškovno prebivalstvu vzdolž proge gospodarsko mnogo pripomogla, ker bi mu v današnjih težkih časih nudila vsaj neka zasluzka. Delo naj se, ako ne gre drugače, izvrši v dveh etapah tako, da se prvo leto popravi vsaj polovica omenjenih delov proge, ki so potrebni popravila in drugo leto pa drugi del proge. Cimprenjska izvedba teh del je pa tudi vsled tega tembolj potrebna, ker je prebivalstvu ob progi znano, da je material za izmenjavo tračnic pred par leti bil že porazdeljen na posamezne dele omenjene proge, pa je bil potem odpeljan in porabljen pri drugih progah.

Društvo „Bela Krajina“ je vse merodajne faktorje naprosilo, da upoštevajo ta predlog kot nujen in delajo na to, da se z renoviranjem gornjega ustroja na navedenih delih proge Karlovac-Ljubljana čimprej začne.

Cenzuriranje gradbenih proračunov in minimiranje delavskih mezd

Samostojen predlog zborničnega člana g. Ivana Briclja na plenarni seji zbornice TOI 28. decembra 1933

Ljubljana, 5. januarja. Samo ob sebi je jasno, da je kvaliteta stavbe največjega privatnega pomena za stavbenega gospodarja, saj gre v stvarstvu za produkte, ki so po svoji naravi dolgotrajni in zahtevajo od slehernega stavbenega gospodarja relativno visoko investicijo. Kvaliteta stavbnih del je pa tudi stvar javnega interesa. To dokazujejo že trajnost stavbnih del, z narodno-gospodarskega vidika visoke investicije, ki jih ta dela zahtevajo, pa tudi javna izpostavljenost stavbnih del poleg vsega drugega. Zato tudi država s posebnim gradbenim zakonom ureja postavljanje novih stavb in preurejanje starih stavb.

Kvaliteta stavbnih del zavisi od načrta, popisa in izvršbe. Po gradbenem zakonu mora stavbni gospodar dobiti od pristojne gradbeno policijske oblasti gradbeno dovoljenje. Javna obliž pregleda predložene načrte, ugotovi njih pravilnost ali nepravilnost, njih skladnost ali neskladnost z zakonitimi predpisi, presodi pravilnost in staščno zanesljivost vsiljenih konstrukcij in oceni tudi estetično plat načrta ter nato izda, odnosno odkloni gradbeno dovoljenje. To je skrb javne oblasti za kvaliteto stavbnih del. Nadzorstvo nad solidno izvršitvijo pa je prepuščeno izveščine privatni iniciativi.

Solidna gradnja stavbnih del je odvisna naravno od cene, ki je lahko zmerna, pa mora biti vendar primerna. Današnji zastoj v stvarstvu, hiperprodukcija v gradbeni stroki in pomanjkanje novih del so povzročili že nelegalno konkurenco v cenah, ki postajajo take, da je solidna gradnja ob njih nemogoča, in zato resno ogrožajo na zasebno in javno škodo kvaliteto stavbnih del. Izrablja se dalje položaj delavstva, ki se mu ob pomanjkanju dela in obilju delovnih moči pritiskajo mezdne navzod tako, da je tudi skromno življenje ubogih obrtnikov in delavskih družin kar nemogoče. Da je to socialno kvarno, je jasno, prav tako pa je tudi jasno, da v to silo podjetnika svobodna konkurenca v ceni.

Dosedanje uredbe ne morejo bistveno zboljšati položaja, saj niti ne pospešujejo niti ne omogočajo večjega povpraševanja po blagu. Štedenje v današnji obliki škoduje, saj omejuje ali onemogoča celo nabavo tega, kar bi bilo sicer nujno potrebno. Zaradi pomanjkanja povpraševanja po blagu postaja konkurenca med producenti vsak dan neznošljiva, posluje se že nelegalnih sredstev v obratovanju ter zmanjšuje kvalitativnost izdelkov. Tako proti produkciji popolna demoralizacija.

V gradbeni obrti bi bila nujna potrebna oblastna kontrola proračunskih cen. Gradbeno policijska oblast naj bi proračunske cene pregledala in ugotovila, ali se da po njih zahtevano delo solidno izvršiti. Solidnost gradbenih del je stvar ne samo za sebnega, ampak tudi javnega interesa. Ker je pa solidnost tako v tesni in naravni zvezi s proračunskimi cenami, zato je javna oblast pooblaščenca, da tudi te cene kontrolira, in sicer to tembolj, ker gre v gradbeni obrti ne za izgotovljeno blago, pri katerem se kvaliteta vidi ali vsaj da ugotoviti s primerjavo, ampak za blago, ki ga ob sklepu pogodbe še ni in ki more biti solidno le ob realnih cenah.

Glede cenzuriranja proračuna in glede minimalnih mezd delavstva naj se visoka zbornica blagovoli zavzeti za moj predlog, ki se glasi:

Gradbeno policijska oblast naj bi hkrati z aprobacijo načrta in stašičnega računa cenzurirala proračun in uradno določila ceno, po kateri bi smel gradbeni gospodar oddati delo. Gradbeni gospodar naj bi priložil prošnji za gradbeno dovoljenje v svojo uradno cenzuro tudi proračun podjetnika, ki mu najbolj zaupa. K aprobaciji cen naj bi se pritegnili tudi strokovnjaki, ki bi

ga imenovala dotična strokovna organizacija.

Za vse panoge gospodarstva, ki niso odvisne od zunanega trga, prav posebno za gradbeno stroko naj se delavske mezdne z zakonom minimirajo. Zakonito določena minimalna mezda je obvezna pri kalkulaciji

Proti nelojalni konkurenci

Zbornični podpredsednik g. Josip Rebec je vložil na zadnji plenarni seji Zbornice za TOI v Ljubljani naslednji samostojni predlog:

V poslovnem življenju opažamo, da se nekatera podjetja poslužujejo v svoji konkurenčni borbi sredstev, ki po sedanjih predpisih proti nelojalni konkurenci sicer niso zabranjena, ki pa so zavzela že tak obseg in tako obliko, da vendarle škodujejo solidnemu trgovskemu, obrtnemu in industrijskemu poslovanju. To velja osebno za kričečo reklamo, ki izriva iz obrtniških delavnic in solidnih trgovskih poslovalnic odjemalca v velikih množinah, to pa neupravičeno tako z ozirom na ceno, kakor tudi na kvaliteto izdelka.

Predlagam, da se nemudoma zbere potrebno gradivo in podatki o postopanju nekaterih podjetij v njihovem konkurenčnem boju z ozirom na pretirano, nesolidno in nelojalno reklamo. Na podlagi teh podatkov in gradiva naj bi se nato izdelali čimprej konkretni predlogi na merodajno mesto za noveliranje obstoječih predpisov o nelojalni konkurenci. Pri tem naj bi se osebno prepovedala kričeča reklama z raznešanjem plakatov in napisnih tabel po ulicah, kar je obojati tudi z ozirom do cestno-policijskega reda. Nadalje naj se zabrani reklama na izdelkih, ki niso predmet dotičnega konkurenta, izveti naj bi bili samo časopisi, revije, knjige, koledarji, običajne reklamne deske in podobno.

Večer Jadranske straže

Ljubljana, 5. januarja.

Kakor smo že poročali, priredi krajevni odbor JS 20. t. m. v vseh prostorih uniojske dvorane svojo tradicionalno prireditev „Večer Jadranske straže“, s sodelovanjem narodnih noš. Zenski sekciji krajevnega odbora JS se je posrečilo organizirati revijo narodnih noš tudi iz onih krajev, ki so nam še manj znani, zlasti iz južnih krajev naše države. Tu se bo vsakomur nudila redka prilika, da se pregledno seznanji z narodnimi nošami iz vseh delov naše domovine ter spozna vse značilnosti in lepote tega pestrega zaklada naše narodne umetnosti. Zato opozarjamo vse cenjene dame in gospe, ki se nameravajo udeležiti te prireditve v narodnih nošah, naj to pravočasno sporoče Krajevni odboru radi razvstitve.

Veliko presenečenje na letošnji prireditvi bo posebnost, ki se bo vršila med senčnimi palmami, oleandri in bujnim cvetjem ob zvokih mornariške godbe, ki se pripelje s posebnim parnikom. Več vam ne moremo povedati, ker najlepše stvari drži odbor v tajnosti. Predstavljajte si, kako tihi veter pozibava parnike in jadnice ter odnaša krasne melodije v brezbrežne daljave Jadrana...

Pripravljena so še druga presenečenja, ki vam bodo pričarala lepote življenj pod južnim nebom.

Za izvrstno jedajo in piščo bo, kakor doslej vedno, dobro preskrbljeno. Da se prepreči prevelik naval, se bodo prodajale vstopnice v predprodaji v pisarni

odbora, Tyrševa c. 1a-IV in pri trvdki Tičar t. s. do 20. t. m. popoldne po Din 10.— za osebno, za družino s 3 člani Din 25.—, do čim se bo pri večerni blagajni prodajalo samo še vstopnice po Din 15.— za osebno, družinskih pa ne bo več.

Naše delo, naši smotri

Ljubljana, 5. januarja.

Pravica do dela, do eksistence je osnovna pravica človeka, ki je odvisen od svojega dela. Človeku, ki mu šele delo omogoča življenje, ne sme nihče odrekati te pravice. Človek hoče živeti, zato naj dela in naj si gradi eksistenco.

In vendar jih je na tisoče, ki so brez dela — zdravih, delavoljnih, sposobnih in upravičenih do življenja — samcev in hranilcev družin, ki nimajo dela, nimajo zasluzke, ki živijo na javni milosti, hodijo od hiše do hiše, ponizani na položaj berabeč. Na tisoče jih je obojenih na brezdelje, na pomanjkanje, na glad in bedo. — Zreli možje, ženske in mladi ljudje, ki so se učili, izobraževali, šolali in so dorasli, sedaj pa čakajo brezupno na eksistenco, ki je ni — in čakajo, da začne samostojno življenje, da si zgradi domače ognjišče, ustvarijo družino in dom. A vsa upanja so zaman!

Tisočim, ki so izgubili delo, se pridružujejo tisoči iz vrst doraščajočih mladine — armada narašča iz dneva v dan in ljudstvo pada v vedno večjo bedo.

Klic po delu in eksistenci postaja vsebolj glasen in splošen. Zahteva po kruhu in zasluzki postaja odločna in problem dela in eksistence postaja vsebolj pereč.

In kjer se skuša danes reševati ta problem, se rešuje teoretično brez vidnih uspehov in ni nikogar, ki bi vprašanje dela za brezposlene in vprašanje eksistence za doraščajoče praktično rešil. Kolikor se pa kje rešuje to vprašanje praktično, se rešuje po osebnih vidikih in tako, da odpira na široko vrata protekciji, a ogromno število samim sebi prepričenih pušča ob strani.

Problem zaposlitve vseh delavoljnih in delapotnih ni rešljiv docela in trajno brez odnosa primarnih vzrokov, ki tiče v gospodarstvu, v denarnem sistemu in drugje.

Kljub temu ne posegamo v te probleme, ki jih bo svet reševal še desetletja, nego hočemo delati na odpravi ali vsaj omejitvi posledic primarnih vzrokov, ker le tako je mogoče delansko in nujno koristiti nezaposlenim, ki jim teoretične razprave ne morejo nuditi kruha in eksistence, ki je zanje nujno in sleherni dan bolj neodoljivo vprašanje.

Pri tem se bomo borili proti vsemu, kar otežkoča, da nezaposleni težje dobe delo in proti vsem, ki so napoti stremljenjem po eksistenci.

Zato se izrekamo proti vsakemu nadurnemu delu, proti deljenemu delu v pisarnah in uradih, proti neutemeljenim redukcijam, proti prekomernim prejemkom vodilnih, ki naj se uporabijo za nove zaposlitve. Smo pa tudi proti pomnoženim eksistencam, to je proti opravljanju dveh ali celo več služb, proti zaposlevanju onih, ki niso odvisni od svojega dela, proti stalnemu zaposlevanju upokojencev — saj je nemoralno biti upokojen v eni službi s primerno pokojnino, da lahko upokojenec opravlja službo drugje — in proti vsem sličnim pomnoženim eksistencam, ki zapirajo vrata številnim nezaposlenim in tudi družinskih očetom, ki bi z zaposlitvijo rešili svoje družine bede in pomanjkanja.

Z resno in iskreno voljo je mogoče zaposliti pretežni del nezaposlenih. V to pa je potrebno smotreno delo vseh nezaposlenih — ročnih in duševnih delavcev — in vseh onih, ki zlo vidijo in ga hočejo odpraviti. Zato smo osnovali društvo „DELO IN EKSIISTENCA“, v katero vabimo vse, ki so prizadeti in pa vse, ki nimajo socialnega čuta samo v besedah, nego v srcu, da pristopijo in pomagajo odpravljati največje in najtežje zlo današnjega časa.

Prinavljani odbor društva „DELO IN EKSIISTENCA“

Radio kotiček

Ljubljana, 5. januarja.

Nad Kotorom se je cesta zagrizla v skalovje in se vije v velikih vijugah navzgor proti skalnati Črni gori. Naši ljudje poznajo malo tiste kraje in se jim zde mrtvi, toda skale žive in ima vsaka svojo lepoto in svojo zgodovino. S kamenjem visoko ograjene redke njivice kakor na našem Krasu, kršni junaki in črnooka, lepa črnogorska dekleta beže mimo človeka, ki želi čimprej doseči Durmitor z vsemi njegovimi lepotami in zanimivostmi. Mimo Cetinja, Rijeka, Podgorice in Danilovgrada vodi cesta proti Nikšiću, ki je že v durmitorski zoni. Ogromen planinski venec, začeni s Lovćenom čez Prokletije, Komovo in Rovsko planino na eni strani in Goljskimi planinami na drugi ustvarja nepregleden krog, nad katerim gospodar durmitorski masiv. Njegova ogromnost preseneča — njegovo rojstvo iz zemeljske srede je gotovo vzelo s seboj tudi kos sroca.

Savnik je kakor ogromna vrata Durmitorja. Moderno prevozno sredstvo ni več potrebno; majhen konjiček čakajo na dolgo pot. Mine in skale pokajo, ker grade tam novo moderno cesto, da zmaga doslej nepremagljivi Durmitor. Savnik, planina Slatina, Bukovička gora, Savin Kuk, Cirova pečina, Medved, Črno jezero, ki je najlepši naravni tvor balkanskih planin. Zablaj in vsa okolica so nepopisno lepi kraji, doslej divji in skoraj neznan, a sedaj zmaga z moderno tehniko človek prapušča in si utira pot tam, kjer so hodile le kozje, spretni hribovci in divji vojščaki.

Tudi ljudje so mikavni in so zlasti zanimive svatbe pod tem razpitim Durmitorjem. Ljudje se takrat boje sesti za kosilo, da ne bi svahte odšli mimo. Pesem zadoni nekje blizu male cerkvice. Kmalu se pokaze procesija svatov na malih nemirnih konjih. Med njimi na konju je tudi nevesta, vsa v zlatu, kakor so se v davnini oblačile neveste za svoj poročni dan. Na konju sedi kakor pribita. Dva devera sta ob njej. Pesem orje zrak. Zablaj da zdravilo, kolikor je hiš. Pri vsaki se svahte ustavijo in srkajo iz steklenice. Prvi stari svet. On nazdravlja tistem, ki jih nudi: »Zdrav, voivoda. Od kogar je zdravica, naj mu pomagata Bog in Bogorodica«. Na barjaku visi srca. Nevesta gleda sramežljivo predse in zardeva, ko ji pojo: »Poji ti Mara, kajne moje malo, manj boš pela, ko boš k meni prišla. Spomnila se rada boš deklišta, oji deklišta svojega kraljestva«. Tudi tam vedo, da je deklištvu najljubše, a vendar dekleta težko čakajo moža. Tako so pač povsod in jim ni zameriti.

O tem in še o mnogih drugih zanimivostih iz tistih krajev bo predaval jutri ob 16 g. Vladimir Regally v našem radiu. Gospa Fanika Brandl priredi violinski koncert v radiu jutri ob 20. in ne drevi ob 20, kakor je bilo pomotoma objavljeno v današnjem »Jutru«.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Petek, 5. januarja: Raj potepuhov. Izven. Sobota, 6. januarja: Ob 15. uri Turške kumare. Izven. Globoko znizane cene. — Ob 20. uri Sonjkin in njegova sreča. Premiera. Izven. Nedelja, 7. januarja: Ob 15. uri Peterčkov poslednje sanje. Izven. Globoko znizane cene od 6 do 20 Din. — Ob 20. uri Praznik cvetočih češenj. Izven. Globoko znizane cene od 6 do 20 Din. Ponedeljek, 8. januarja: Zaprto.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Petek, 5. januarja: Zaprto. Sobota, 6. januarja: Ob 15. uri Boheme. Gostuje gđ. Anita Mezetova. Izven. Znizane cene. — Ob 20. uri Dežela smehljaja. Gostuje gospa Mimi Balkanska. Izven. Nedelja, 7. januarja: Ob 15. uri Tičar. Izven. Znizane cene. — Ob 20. uri Havajska roža. Gostuje Mimi Balkanska. Izven. Ponedeljek, 8. januarja: Zaprto.

V Puccinijevi operi Boheme, ki se poje na praznik sv. Treh krajev v soboto 6. t. m. popoldne ob 15. uri v naši operi, gostuje v vlogi Mimi ponovno gđ. Anita Mezetova. Museto pa poje gđ. Sokova. V ostalih vlogah nastopijo: pesnik Rudolf je g. Gostič, slikar Marcel g. Primožič, Schunard, glasbenik, g. Janko, filozof Coline g. Betteto, Benoit je g. Zupan, Alcinder g. Magolič. Dirigira ravatelj Polić, režija je Primožičeva. Za predstavu velja jo znizane operne cene.

Gostovanje znamenite pevke in igralkice gospe Mimi Balkanske. Preko Zagreba prihaja k nam iz srca bratskega bolgarskega naroda, iz Sofije. O njej gre glas, da je v svoji stroki prvovrstna umetnica z odličnimi sposobnostmi, ki ji zagotavljajo v vsaki vlogi in pri vsakem nastopu popoln uspeh. To dokazuje njeno izredno uspešno delovanje v njeni domovini, predvsem v Sofiji, kakor tudi na vseh gostovanjih. V Zagrebu je v minulih dneh gostovala v šestih predstavah in zagrebška kritika pravi, da v operi niso imeli še tako odličnega gosta, kakor je Mimi Balkanska. V Ljubljani gostuje nepreklicno samo dvakrat, in sicer na praznik v soboto, dne 6. t. m. v Leharjevi operi Dežela smehljaja, v nedeljo 7. t. m. pa v Abrahamovi operi Havajska roža. Obe predstavi sta izven. Predprodaja vstopnic se vrši pri dnevi blagajni v operi. Začetek obeh predstav je ob 20. uri.

Škandal v Budimpešti

Ljubljana, 5. t. m.

V elegantnem hotelu Budimpešte se je pripetil velik škandal. Franciška Gaal je prisilila zausnično znanemu klavirskemu virtuozu, ki je hotel baš nastopiti na odru. Stvar se je takoj raznesla po mestu, časopisi so o tem poročali, ubogi Paul Hübiger si ni vedel drugače pomagati, kot da je odpovedal koncert.

Mlada provincijalka, ki je hotela na ta način kaznovati nezvestobo in vihravost prijateljčinega zaročenca, se je kmalu zavdala usodne pomote in si je na vsak način hotela izprostiti njegovo odpustanje. Videč, da dekle res ni mislilo slabo in da je samo zamenjala osebo, ji je velikodušno odpustil. Nista ji pa tako kmalu odpustila Szöke Szakall in Hussar Tuffy. Posebno slednji je imel velik respekt pred bojevitostjo, a ljubko deklico.

Kakor boste pa videli v Elitnem kinu Matici, se je stvar zelo dobro iztekla in junaško dekle in gospod virtuoz sta srečno zavozila v miren pristan zakonskega stanu.

Požar v Britofu pri Kranju

Kranj, 4. januarja.

V zadnjih mesecih je bilo v vaseh Predoslju in Britofu pri Kranju že več požarov. V večini primerov se je po raziskovanju izkazalo, da so zaneti ogenj posestniki sami, ki so si hoteli denarno opomoči z zavarovalnico. Razen tega so računali tudi na gmočno pomoč vaščanov in okoličanov, ki radi pomagajo pogorelcem.

Sinoči okoli pol dveh po polnoč je začelo nenadoma goriti gospodarsko poslopje 26 letnega mizarja Alojzija Ažmana v Britofu. Poslopje, ki leži nasproti stanovanjske hiše, sestoji iz hleva, šupe in poda. Hlev in pod sta bila popolnoma prazna, v šupi pa je stal voz slame. Celo poslopje je došlo 17 m in široko 7 m. Razen hleva, ki je bil zidan, je vse pogorelo. Poleg lesenih delov poslopja sta pogorela dva voza gospodarstva in suhih drv ter precej manjšega gospodarskega orodja. Drugega ni bilo v šupi. Skupna škoda znaša 18.000 Din.

Gasilski društvi iz Britofa in Orhovljaja sta požar lokalizirali. Mizar Ažman je spal z družino v hiši. Ravno prejšnjega dne je zaklal prešiča in spravil meso v hišo. Prva med domačimi je opazila požar »stara mat«, ki je bila budna. Sama prizna, da je bedela, ker se je bala, da ne bi izbruhnil požar. Okrog pogorišča ni bilo mogoče najti nobenih sumljivih stopinj po snegu. Hiša sama ni bila v nevarnosti, da bi jo zajel ogenj, ker je bila streha pokrita s snegom. Uvedena je preiskava, da se dožene, kdo je zaneetil požar.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Petek, 5. januarja: Telesfor, Grozdana, pravoslavni 23. decembra. Jutri: Sobota, 6. januarja, katoličani Sv. Trije kralji, Darin, pravoslavni 24. decembra. Popjutrišnjem: Nedelja, 7. januarja, katoličani Zdravko, Svetoslav, pravoslavni 25. decembra.

DANASNJE PRIREDITVE:

Kino Matica: Škandal v Budimpešti (Franciška Gaal). Kino Ideal: Gospodična poročnik. Kino Dvor: Misterij džungle. ZKD: »Dunaj, mesto pesmi« ob 14.30 v kinu Matici. Manifestacijsko zborovanje v proslavo 5-letnice šestojanuarskega kraljevega manifesta ob 20. v sokolski dvorani na Taboru.

PRIREDITVE V SOBOTO:

Kino Matica: Škandal v Budimpešti (Franciška Gaal). Kino Ideal: Gospodična poročnik. Kino Dvor: Misterij džungle. ZKD: »Dunaj, mesto pesmi« ob 11. dop. v kinu Matici. Kino Šiška: Nekoč je živel muzikant. Dobrovoljci: občni zbor ob 10. v Kolodvorski restavraciji. X. obrtniški ples ob 20. v Kazini. Podporna zadruga državnih policijskih namestencev in upokojencev ob 20. v hotelu Union. Sentjakobsko gledališče: »Pogumni Tonček« ob 18. Mestni dom. Sokol Vtč: prosvetni večer ob 20. v Sokolskem domu.

PRIREDITVE V NEDELJO:

Kino Matica: Škandal v Budimpešti (Franciška Gaal). Kino Ideal: Mala pustolovka (Dolly Haas). Kino Dvor: Misterij džungle. ZKD: »Dunaj, mesto pesmi« ob 11. dop. v kinu Matici. Kino Šiška: Nekoč je živel muzikant. Zdrženje borcev Jugoslavije: javni zbor ob 10.30 v veliki dvorani hotela Union. Sentjakobsko gledališče: »Pogumni Tonček« ob 16. v Mestnem domu. Lutkovno gledališče Ljubljanskega Sokola ob 16. »Čarobna piščalka«.

SPORT:

V soboto: Hermes: Sloga ob 13. na igrišču Hermes. — Primorje: Mars ob 15. na igrišču Hermes. V nedeljo: Jadran: Reka ob 13. na igrišču Hermes. — Korotan, Ljubljana: Korotan, Kranj ob 15. na igrišču Hermes.

DEŽURNE LEKARNE:

Petek: Mr. Bohinec, Rimska cesta 24, dr. Kmet, Tyrševa cesta 41, Leustek, Resljeva cesta 1. Sobota in nedelja: Mr. Bakarčič, Sv. Jakobova trg 9, in dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6.

Izpod sita

Takole je bilo zapisano nekega dne v nekem listu na neki strani v nekem stolpcu pod nekim zaglavjem: »20 let prespali. Pariz, 27. decembra. Po nekem poročilu, ki ga je dobil »New York Herald« iz Moskve, je neko plemo samojedov, ki očitno še niso našli ne ve o izpremembi ruskega režima, poslalo božične čestitke blagopokojnemu carju Nikolaju II.«

Koliko plemen štejejo Samojedi, nam ni znano, pač pa razlikujemo Samojede od samojedov. Prvi žive tam gori neke na ruskem severu, drugi pa po vsem svetu, tudi pri nas. In vse kaže, da je imel poročevalec »New York Herald« v mislih civilizirane samojede ali darmedje, kar pomeni skoraj isto. Pri teh se ne smemo čuditi, da so prespali 20 let, ker sploh vse življenje spe. Tudi ni čuda, da pošiljajo božične čestitke blagopokojnemu carju Nikolaju II., saj so imeli v njem najboljšega zaščitnika, dokler je bil še živ. Prvi Samojedom bi pa delali krivico, če bi trdili o njih, da so 20 let prespali.

Toliko, da ne bo kdo v zmoti glede Samojedov.

Vremensko poročilo

Blod — jezero, 5. januarja: —4, jasno, 40 cm snega, mirno.

Bistrica — Bohinjsko jezero, 5. januarja: —2, jasno, mirno, 90 cm snega, smuka idealna.

Smučalski dom Skale na Voglu, 4. januarja: Vreme brez padavin, jasno, snega 3 do 4 m, suh pršič, ki se vda samo 15 cm, smuka idealna, tudi v najvišjih legah. Dom oskrbovan, dnevna prehrana samo 30 Din.

Kranjska gora, Rateče, Planica: 5. januarja: —10, barometer se dviga, jasno, mirno, 130 cm snega, smuka dobra.

Kočevje, 5. januarja: —1, zelo oblačno, novega snega 40 cm, sankališče neuporabno.

Dovje — Mojskranja, 4. januarja: Vreme sijajno, jasno, smuka idealna, skakalnica uporabna, izgledi prav dobri. V planinah pršič, pri Vodnikovih kočih idealna smuka.

Krvavec, 4. januarja: —5, jasno, deloma oblačno, vzhoden veter, več centimetrov novega snega na 180 cm podlagi. Sneg vsedel, na vrhu suh pršič. Smuka idealna, izgledi prav dobri.

Jezerško, 3. januarja: —3, vreme lepo, veter jugovzhoden, 20 do 40 cm snega.

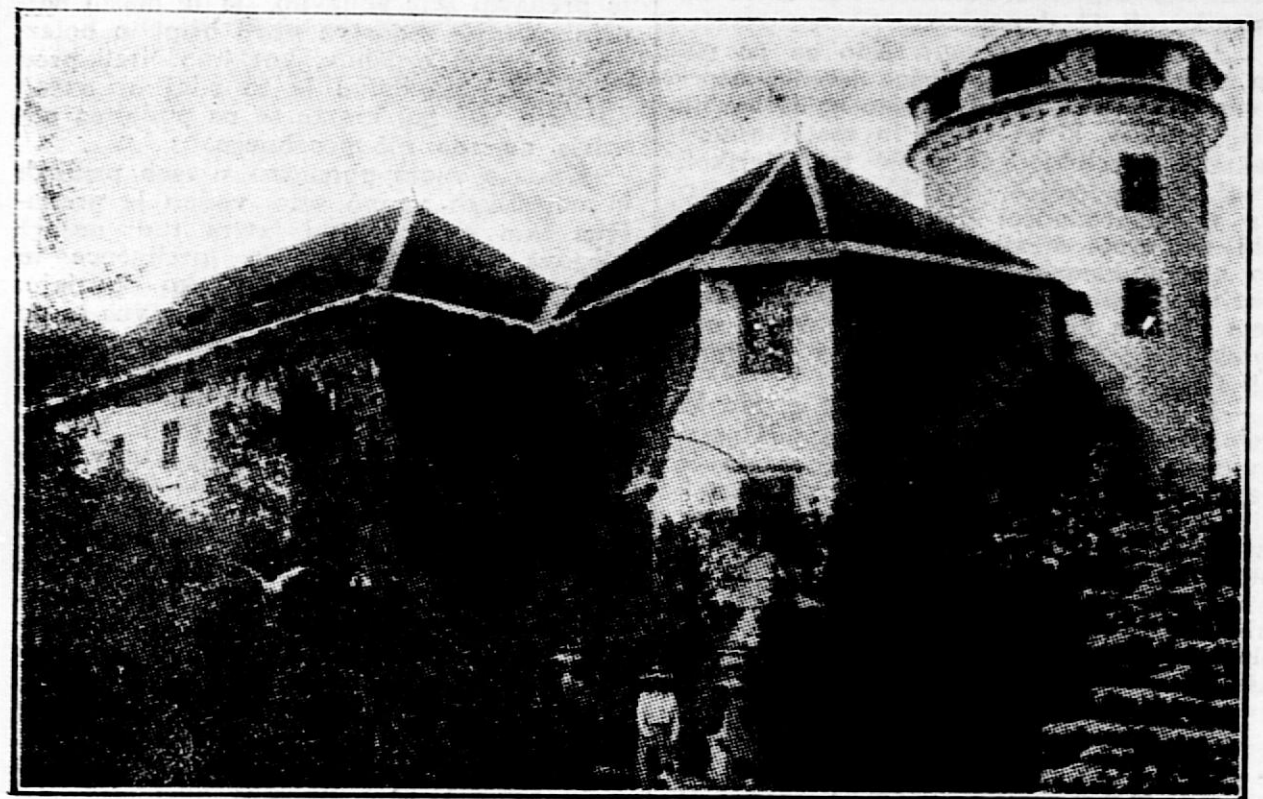
Vilčna gora, 4. januarja: +3, južno vreme, mirno, vzhoden veter, 25 cm podlage, smuka neugodna, v primeru izboljšanja vremena oziroma padca temperature možnost snuke.

Mariborska in Ruška koča na Pohorju, 5. januarja ob 7. zjutraj: —4, jasno, mirno, sneg suh,

LEP DOM SLEPIH DOBIMO

V nekdanjem Strahlovem gradu v Stari Loki bo zavetišče in šola za odrasle slepce — Tja se preseli iz Kočevja tudi banovinska šola za slepce

Ljubljana, 5. januarja. V svetovni vojni se je število slepcev ogromno pomnožilo in za te največje reveže se je že v vojni ter po prevratu prav posebno zavzel ljubljanski mestni fizik g. dr. Mavricij Rus, l. 1923. so pa dobro srečni ljudje ustanovili tudi društvo »Kuratorij slepih«, ki je imelo namen zbirati sklad za zgradbo »Doma slepih«, ustanoviti zavod in ga vzdrževati. Da bi organizacija že v naslovu pokazala svoj cilj, je l. 1929. izpremenila svoje ime v »Dom slepih«.

ko, a v kotu med to potjo in cesto stoji zelo prostorni cvetličnjak za prezimovanje in razmnoževanje rastlin. Grad sam je dvonadstropno, l. 1931. popolnoma prenovljeno poslopje v najboljšem stanju. Kar je posebno redko po gradovih, ni v njem nikjer vlage. Vse sobe so parketirane, povsod sta pa tudi vodovod in električna razsvetljava. V pritličju je ob glavnem vходу majhna kapelica, velika soba in 7 velikih klet, skoraj kvadratno dvorišče na sredini pa na treh straneh obdano od globokih krasnih arkad.

prepričani, da bodo župljani tako naklonjeni »Domu slepih«, da bodo radi pripravili za obojestransko koristno transakcijo.

Iz stvarnih razlogov se najprej, in sicer že majnika iz Kočevja v novi Dom slepih preseli banovinska šola slepih, sprejeto bo pa takoj tudi nekaj odraslih. Ko bodo pa preurejeni vsi prostori, se bo Dom slepih postopoma razvil v zavod za slepe odrasle z delavnicami, kar je seveda odvisno od prispevkov in podpor, zato naj pa na Dom slepih zlasti ne pozabijo občine, saj jim bo preprosto novi zavod odzval težke skrbi in velika bremena, ki so jih dosedaj imeli s slepimi občani. Tudi Stara Loka bo mnogo pridobila s Domom slepih, slepci pa gotovo tudi od Starolokčanov in okolčanov, saj so prijazni, usmiljeni in dobrosrčni ljudje, ki se vsi odkrito radujejo, da svoje mehke srce in dobroto pokažejo najbednejšim med bednimi, ki jim je sonce ugasnilo za večno.

Tudi zgodovina gradu je zanimiva, zlasti pa velepomembna zaradi delovanja poslednjih dveh Strahlov, zato pa zlasti podajamo na odlično delo univ. prof. dr. Janka Polca »Spominu Edvarda in Karla Strahla«, kjer je opisal zgodovino gradu in Strahlova rodu, obenem pa tudi usodo galerije. Lastniki so bili Siegersdorff in Raspi, v 16. stoletju, za njimi ustanovitelj škofješke šole Miha Papler, nato Skerleci (Skerlec?), domačin Pečohar iz Šefarta v Poljanski dolini, nato Lukanič, za njim pa Janez Juri Prešeren in Volk Adam Erberg, ki ga je l. 1755. prodal Matvežu Demšarju, a njegovo vnukinjo je vzel za ženo Friderik Aurel Strahl, ki je l. 1819. postal edini lastnik gradu. Demšarji so bili domačini, ki so obogatili s platnarstvom in pospeševali tudi sitarstvo po vaseh med škofjo Loko in Kranjem, a Fr. A. Strahl je bil turški patricij iz Erturta ter oficir v avstrijski službi, ko je bil pa v bitki pri Aspernu ranjen, se je pa preselil v Slovenijo, kjer se je oženil s Slovenko Demšarjevo. Njun sin Edvard je bil znamenit kulturni delavec in eden najsvobodomiselnijših in najbolj duhovitih naših politikov in novinarjev, ki je siljano prevedel Prešernove pesmi v nemščino, bil je pa tudi sam dober pesnik. Deželi je v dež. zboru in ljubljanskem občinskem svetu mnogo koristil, zlasti se je pa ovekovečil, ker je pričel zbirati umetnine in izdelke umetnostne obrti. Prezidal je tudi grad in mu z novim zapadnim traktom dal sedanjo lepo obliko. Njegovo delo je nadaljeval sin Karel vit. pl. Strahl, ki nas je z velikodušnimi določili svoje oporoke hotel preizkusiti, če smo vredni njegovega, za našo domovino neprecenljivega volja. Kako smo se izkazali, nam pričajo borni ostanki Strahlovih zbirk v Narodni galeriji in v Narodnem ter Etnografskem muzeju — gotovo pa mecen danes iz večnosti gleda z večjim zadovoljstvom na svoj nekdanji dom in mu želi, kakor je sam napisal na svojem gradu: Kdor koli naj bo moj naslednik, naj te bog ohrani in obvaruje! Ti pa ostani tudi naslednikom ljuba, prijetna domačija in vir te sreče in zadovoljnosti!

Tako se je poslovil od današnjega Doma slepih, ki je od njegovi smrti napisal naš list, da je »umrl predober mož, idealen poštenjak, do zadnje žilice demokrat in po krvi in srcu najplemenitejši aristokrat — zadnji vitez Strahl«.

Naj ga posnemamo, ki pridejo za njim v »Dom slepih« v korist zaupanih jim slepih mučenikov, da bo tudi tem revežem ljuba, prijetna domačija in tolažba za izgubljeno srečo!

Velike smuške tekme v Mojstrani

Gorenjski Sokoli se pripravljajo na veliko smuško prireditve, ki bo 13. in 14. t. m. v Mojstrani

Jesenice, 4. januarja. Gorenjski Sokoli se intenzivno pripravljajo na svoje vsakoletne župne smuške tekme, ki se bodo vršile 13. in 14. t. m. v Mojstrani. Te tekme so bile prvotno namenjene v škofji Loki, ker pa tam smuška skakalnica še ni gotova je župni smuški odsek sklenil, da se bodo vršile v istem času in v enakom obsegu v Mojstrani.

Razpis tekem ostane v celoti v veljavi, izpremenil se je le v toliko, da tekmujejo v smuških likih poleg moštev lahko tudi posamezniki. S tem bo omogočeno, da nastopijo v tekmi v smuških likih tudi tekmovalci onih društev, ki imajo manj kot tri tekmovalce v smuških likih. Društva lahko prijavijo po eno ali več trojic, lahko pa tudi enega ali dva posameznika; postopek je v celoti isti, kakor pri tekmi vrst in posameznikov na orodju.

Prijava za stanovanje in prehrano je poslata na Sokolsko društvo Mojstrana-Dovje do 10. t. m. Prenočišče bo stalo v kurjenih sobah 10 Din za posteljo. Na poznejše prijave se ne bo oziralo. Kdor se ne udeležil župnih smuških tekem, ne bo smel tekmuje pri smuških tekмах Saveza SKJ, ki bodo 14 dni kasneje v Bohinju. Za naraščaj bo urejeno skupno prenočišče v kurjenih sobah proti neznatni odškodnini. Prinešiti pa morajo s seboj odejo.

Društva se ponovno opozarjajo, da se točno držijo navodil, osobito roka za prijavo tekmovalcev, da ne bo nesporazumljenj. Zrebanje nastopnih števil bo že v nedeljo 7. t. m. ob 11. v Sokolskem domu na Jesenicah. Zrebanju lahko prisostvujejo društveni pooblaščenici.

Tekmujejo člani, članice, moški in ženski naraščaji in to skupno v 11 disciplinah in sicer člani v tekni na 18 km, članice in moški naraščaji v tekni na 8 km. Ženski naraščaji v tekni na 4 km. Člani v sestavljeni tekmi, člani in moški naraščaji v prostih skokih, člani v trojicah v smuških likih, članice, moški in ženski naraščaji v smuku.

Vodstvo tekem je sledeče: Člani in moški naraščaji: Vodnik tekem Beznik Vinko župni načelnik, tehnični vodja: Ravhekar Avgust, vodja nastopa: Pristov

Janko, časomerilca: Smolej Slavko, Cerar Drago, zapisnikarja: Humer Lovro, Veber Rudolf.

Članice in ženski naraščaji: Vodnica tekem: Klavara Nada župna načelnica, tehnični vodja: Buh Anton, vodja nastopa: Majnik Ferdo, časomerilca: Tomažič Janko, Završnik Albin, zapisnikarja: Pikelj Franjo, Medja Cilka, Kerstein Mirko.

Člani v smuških likih: Vodnik: Beznik Vinko, tehnični vodja: Ravhekar Avgust, vodja nastopa: Mejnink Ferdo, časomerilci: Pikelj Franjo, Smolej Slavko, Cerar Drago.

Članice moški in ženski naraščaji tekma v smuku: Vodnik Beznik Vinko, tehnični vodja: Buh Anton, vodja nastopa: Kerstein Mirko, časomerilci: Končič, Pristavec, Tomažič.

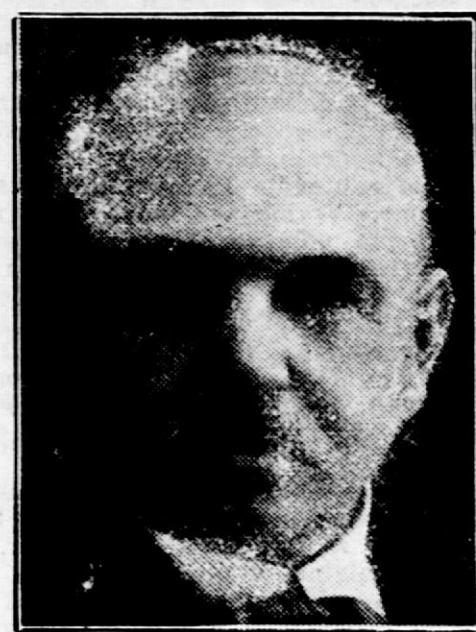
Člani in moški naraščaji: tekma v prostih skokih: Vodnik: Beznik Vinko, tehnični vodja: Pristov Janko, vodja nastopa: Majnik Ferdo, nadzornik skakalnice: Tomažič Janko, doskočišča: Končič Franjo, izteka: Pristavec Franc. Sodniki za skoke: Ravhekar Avgust, Sporn Zdravko, Smodej Slavko, Buh Anton, Merilci skokov: Pikelj Franjo, Završnik Albin, Vovk Franc, Primc Ivan, Veber Rudolf, Arh Lovro, Zalokar Ivan. Sodniki pri doskokih: Cerar Drago, zapisnikar: Humer Lovro.

Vsi člani tekmovalci morajo biti v Mojstrani v soboto dne 13. t. m. ob 15. uri, članice, moški in ženski naraščaji pa isti dan do 20. ure. Po tekmah bo v vseh prostorih hotela »Triglava« družabni sešestanek vseh sokolskih pripadnikov in prijateljev belega sporta. Na sporedu bodo govori sokolskih predstavnikov in razglasitev tekmovalnih rezultatov. Po prijavi in po pripravih sodeč, bodo te tekme ena največjih zimskih sportnih prireditvev, kar jih je bilo kdaj na Gorenjskem. Mojstrana bo 13. in 14. t. m. pozorišče smučarskih manevrov in bo vse goste dostojno sprejela, skrbela za udobnost in toplih sobah ter za dobro in ceneno prehrano v vseh gostilnah. Vrti Mojstrančani so šli še vedno vsem smučarjem povsod na roko, bodisi kot vodniki, nadzorniki in

označevalci prog. Zato naj bo parola vseh smučarjev, vseh prijateljev sokolstva in belega sporta: Vsi 13. in 14. januarja na sokolske smuške tekme v Mojstrano.

Direktor Ivan Košnik 60 letnik

Kranj, 3. januarja. Te dni je v našem mestu proslavil zlasti v uradniških krogih dobro znani in priznani javni delavec gimn. direktor v p. g. Ivan Košnik svojo šestdesetletnico.

Rodil se je na Primskovem pri Kranju. Izredno nadarjenega sina je oče poslal po končani ljudski šoli v gimnazijo v Kranj. Maturiral pa je v Ljubljani, odkoder je odšel na univerzo na Dunaj. Po končani filozofskih študijah je bil nastavljen kot suplent na eni izmed dunajskih gimnazij, jeseni l. 1899 pa je bil premeščen kot profesor na realko v Gorici, kjer je njega in njegovo rodbino dohitela vojna vihra. Že l. 1914 je moral odriniti s svojim polkom na gališko fronto, kjer je bil ujet. Ko se je v Rusiji ustanovila jugoslovanska legija, je med prvimi vstopil v njo in bil imenovan za šefa kulturnega oddelka pri I. jugoslovanskem polku. Iz ujetništva se je vrnil 22. avgusta 1920 preko Sibirije in Vladivostoka v svobodno domovino. Še istega leta je bil imenovan za profesorja na kranjski gimnaziji, štiri leta pozneje pa za direktorja. V tem svojstvu je leta 1932 stopil v pokoj.

Življenje je stavilo na slavljenca najtežje preizkušnje, a on, prava gorenjska korinina, ni klonil. Kot vzoren vzgojitelj mladine je kazal pot v življenje mnogim. Kljub obilnemu poklicnemu delu je prosti čas posvetil narodu. Nacionalist z dušo in telesom sodeluje g. direktor še danes pri vseh humanitarnih in nacionalnih društvih, je dolgo vrsto let tudi agilen član obč. odbora, predvsem pa navdušen propagator in realizator združništva. Da je uradništvo v Kranju prišlo do takega vpliva in da se je materialno povsem osamosvojilo s svojo nabavno in kreditno drugo, je v največji meri slavljenčeva zasluga.

Slavljenec želimo, da bi še dolgo vrsto let ostal čil in zdrav ohranjen svoji družini, svojemu narodu in človeštvu!

Drago Benedik

Ljubljana, 5. januarja.

Davi je v njegovi prijazni hiši v Hradeckega vasi vzel kap vpojenega nadučitelja g. Draga Benedika, starega pihli 72 let. Pokojnik je bil pristen ljubljčan iz Hradeckega vasi in je postal že leta 1882 učitelj na Brezovici pri Ljubljani. Po kratkem času je bil premeščen na Ledino nad Idrijo, nato je pa 10 let služboval v Smledniku ter se spet vrnil na Brezovico, kjer je ostal celih 23 let do upokojitve leta 1922. Na Brezovici je ustanovil in vodil pevski zbor ter z vsim vno deloval za sederejo in vrtarstvo, da se plodovi njegovega dela še danes poznajo tudi na ljubljanskem sadnem trgu. Navdušen izvrstni pevec je bil vedno prijeten družabnik kjerkoli se je pojavil. Z največjim veseljem je pa podpiral tudi svojo soprogo g. Manjo pri človekoljubnem delu kot predsednik Štepanjskih Kolašic.

Zavedni narodnjaki so tudi vsi njegovi dobro preskrbljeni otroci. Njegovo učiteljsko službovanje je bilo plodono ter vedno vzorno in požrtvovalno, zato ga imajo na povsod v najhvaležnejšem spominu, ki si ga je s svojim požrtvovalnim delovanjem zagotovil tudi v Hradeckega in Štepanjski vasi. Pogreb pokojnega bo v nedeljo ob 13. na pokopališču pri Božjem grobu. Zasluznemu vzgojitelju časten spomin, njegovim pa naše iskreno sožalje!

Iz Kranja

Tuji v minulem mesecu. V decembru je bilo v našem mestu 107 tujcev, med temi 83 Jugoslovancev in 24 izomcev. V kratkem bomo priobčili celotno statistiko obiska tujcev lanskega leta, ki bo zanimivo pokazala tujsko prometno življenje v Kranju.

Vprizoritev duhovite burke. Gledališki odbor Narodne čitalnice v Kranju vprizori jutri v soboto ob pol 16 R. Walfridovo duhovito burko Maksel. Igra je poslovenje I. Cesar, režira M. Reš. Predstava v četrtki je morala radi tehniških ovir opustiti.

Pomožna akcija v letošnji zimi. Pomožna akcija izvaja svoje delovanje letos v dveh smereh. Sreč bo prejel 90.000 Din za popravilo cest iz banovinskega bednostnega fonda. Razen tega je pričakovati, da se bodo iz državne dotacije moge izvršiti še druga javna dela, o katerih bo sklepal sreški pomožni odbor. Drugi del pomožne akcije se izvaja v tem smislu, da so bili po posameznih občinah na poziv sreskega načelstva sestavljeni občinski pomožni odbori, ki imajo nalogo ugotoviti število potrebnih ur in zbrati zadostna darila v denarju in živilih.

Potrebna omejitev beračenja. Že davno je izdala mestna občina bloke z listki za berače, ki naj bi jih dajali meščani revežem namestu denarja. Zalihog so sedaj meščani skoro popolnoma prenehali deliti beračem listke. Tako je policiji nemogoče vršiti kontrolo nad njimi. Na mestni stražnici se zamenjajo listki z odgovarjajočo vsoto denarja. Pri tem je mogoča točna kontrola nad berači. Vse, ki ne spadajo v našo občino, policija pošlje v svoje občine. Tako se sproti izvrši potrebna omejitev beračenja. Dobro bi bilo, da bi se posamezniki redno preskrbeli z listki za reveže, sicer se bo razpaslo beračenje v mestu čez mero.

Ivan Rebek

Celje, 5. januarja.

Lani v oktobru je praznoval v krogu zveste družice in rodbine g. Ivan Rebek, ključavničarski mojster v Celju. 70letnico rojstva, davi je pa po dolgi in mučni bolezni ta odlični obrtnik preminul. S pokojnikom leže v grob markantna osebnost našega javnega življenja. Saj je bil Ivan Rebek od 90 let pa do nedavnega eden naših najvidnejših nacionalnih in gospodarskih delavcev, mož, ki je s svojo neizčrpnim podjetnostjo, stanovsko in narodno zavestnostjo razgibal vse slovensko obrtništvo in sodeloval pri vsakem znamenitem narodnem pokretu.

Ivan Rebek je bil rojen 7. oktobru 1863. l. na Črnem vrhu pri Idriji. V Gradcu se je izučil ključavničarske obrti in prišel v Ljubljano, kjer so mladega, nadarjenega fanta pritegnili k sodelovanju v Rokodelskem društvu, k Sokolu, »Slavcu« in Dramatičnemu društvu. Še kot pomočnik je bil l. 1893. pozvan kot ekspert za novi obrtni zakon na Dunaj, kjer je v parlamentarnem obrtnem odseku podal v slovenskem jeziku referat, ki je vzbudil splošno zanimanje. L. 1894. je prišel v Celje, kjer se je mladi obrtnik kmalu uveljavil. Organiziral je slovensko delavstvo pod firmo Slovenskega delavkega pomožnega društva in odcetil slovenske obvezne obrtne zadruge od graškega Bunda in jih združil v novo ustanovljeni Zvezi južnostajerskih obrtnih združ. Zaradi svoje nacionalne zavesti si je seveda nakopal hudo sovraštvo celjskih Nemcev in nemškutarjev, ki jim je bil trn v peti.

Pokojni Rebek je bil član številnih naprednih društev, ponovno je kandidiral v državni in deželni zbor, bil je tudi član bivšega narodnega sveta, prvega mestnega občinskega sveta celjskega, kovinarske zadruge, član Zbornice za TOI itd., za svoje zasluge pa je bil tudi imenovan častnim predsednikom raznih korporacij.

Za odličnim pokojnikom žaluje poleg soproge g. Pepce tudi šest dobro preskrbljenih otrok, a pogršali bodo pokojnega Rebeka številni njegovi prijatelji in znanici, njegova smrt je pa zaskala tudi globoke vrzeli v vse naše gospodarsko, politično in nacionalno življenje. Bodi mu ohranjen blag spomin, preostalih pa naše iskreno sožalje!

OUZD v decembru

Ljubljana, 5. januarja.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani objavlja statistične podatke o zavarovanju delavcev v decembru 1933. Povprečno je bilo zavarovanih moških 44.447 (od aprila 1932 manj 1518), žensk 29.758 (plus 1308), skupaj 74.205. Bolnikov je bilo 1967 (plus 467). Povprečna dnevna zavarovana mezda je znašala 22,84 (—60), celokupna dnevna zavarovana mezda pa 1.695.166 (—44.303.60).

Izredna zima je zaposlenost delavstva v decembru 1933 precej zmanjšala. Prirast članstva OUZD-a napram predhodnemu letu je radi tega popolnoma odpadel. Število zavarovanih delavcev je skoraj isto kot decembra 1932. Tedanje zaposlenosti gre v prvi vrsti na račun sezonskih obratov, kjer so zaposleni pretežno moški. Število ženskih članov je vključub mrazu predevalo.

Napram novembru 1933 je članstvo padlo za 3672, t. j. od 77.777 na 74.205.

Odstotek bolnikov je znatno večji od lanskega decembra, zlasti pri moških (zmanjšanje sezonske zaposlenosti). Deloma je temu vzrok podaljšanje bolno-podpome dobe od 26 na 52 tednov, deloma pa izreden mraz, zlasti v prvi polovici decembra.

Povprečna dnevna zavarovana mezda, ki odgovarja približno faktičnemu dnevnemu zaslužku povprečnega delavca, je pri moških za Din 0,81 ali za ca 3% manjša, pri ženskih delavcih pa za Din 0,19 ali za ca 1% večja od decembra 1932.

PRAVI JUGOSLOVANSKI

OBRTNIŠKI PLES

3. FEBRUARJA V KAZINI

S plesom, ki bo v soboto 6. januarja — nima Društvo jugoslovanskih obrtnikov za državno banovino v Ljubljani ničesar skupnega! — Upoštevajte!

PRIREDITVENI ODSEK DJO

Dnevne vesti

— Izlet Beograđanov v Slovenijo. Ker se za »Putnikove« izlet iz Beograda v Slovenijo ni prijavilo dovolj izletnikov za poseben vlak, se odpeljejo prijavljeni izletniki najbrž v posebnih vagonih, priključnih brzovlaku, ki odpelje drevi ob 23.15 iz Beograda.

— Razpored pravoslavne božične bogoslužja. Danes bo službena sv. liturgija v ženski katedrali v Begunjah; na badnji dan 6. t. m. bodo sešarili častovci ob 9. sv. liturgija Zlatoustova pa bo ob 10. v sanatoriju na Golniku; na prvi dan Božiča 7. t. m. bo v pravoslavni kapeli sv. Nikole v Ljubljani ob 6. veliki spovednici sa jutrenjem, ob 10. sv. liturgija Vasiljeva, ob 17. pa večernja; na drugi dan Božiča 8. t. m. bo jutranje ob 7., sv. liturgija Zlatoustova ob 10., večernja, pa ob 17.; na dan sv. arhidijakona Stevana bo jutrenje ob 7., sv. liturgija pa ob 10.

— Motorni vlaki na naših železnicah. Zagrebška trgovska zbornica je dobila od generalne direktije državnih železnic naslednje obvestilo: Generalna direktija železnice časa proučuje vprašanje zboljšanja potniškega prometa na nekaterih progah. V ta namen je bilo storjenih že več poskusov in kalkulacij, da se ugotovi pogoj prometa, ki bi najbolj odgovarjal našim potrebam ter najdejo prometna sredstva, ki bi z njimi dosegli največji uspeh. Do sedanjih poskusov so služili za podlago naslednjim sklepom o ukrepih, da se prometne razmere na nekaterih naših progah zboljšajo. Ker pa zahteva to znatna finančna sredstva, se bo načrt realiziral postopoma, kakor bo na razpolago denar. Zagrebška zbornica se je namreč informirala pri generalni direktiji železnic, kaj je z uvedbo motornih vlakov.

— Plemenska živina za železnice. Na odredbo kmetijskega ministrstva je odobren kredit v znesku 100.000 Din za nakup plemenske živine, ki se bo razdelila železniškemu osebju. Živino bo razdelil odsek za kmetijsko službo v prometnem oddelku generalne direktije državnih železnic.

— Koroški novice. V štebnju pri Glogovnici je nedavno umrla daleč na okrog znana Podbregarjeva mati, vdova po v vojni padlem možu in mati dveh otrok. — Na mrzlo novembrsko nedeljo so pokopali v Brnci Marijo de Reggi roj. Unterweger, rodom Pavkarjevo iz Bač, v 90. leto starosti. Pokojna je bila vzor slovenske matere, ki je svoje otroke vzgojila v svetom narodnem duhu. — V nedeljo pred svetim večerom so ob veliki udeležbi v št. Ilju ob Dravi spremili k večnemu počitku Pahernikovo Mici iz Loč.

— Iz Prekmurja. Pred dnevi je prišel posestnik France R. iz Večeslava v Partlovo gostilno v Pertotah ter zahteval vino, ki mu ga po gostilničar ni hotel več dati. Pred hišo je začel razgrajati, nakar so iz gostilne prišli gostje, Franc je pa začel teči. Eden vinjenih gostov je streljal za njim in ga zadel v hrbet. Težko ranjena gostilničarja so prepeljali v bolnico v Mursko Sobotu. — Hlapec France Potocnik iz Sratoceve se je sprijel z gospodarjem, v obupu si je pa hotel končati življenje. Prijel je za električno žico in so ga morali vsega opečenega prepeljati v bolnico. — Poljski delavec France Karba iz Bodaslavev je hotel pred dnevi prekorati avstrijsko mejo in ker se na poziv grančarja ni ustavil, je vojak streljal in ga zadel v levo nogo.

— Novoletni pozdravi iz Francije. V prijaznem francoskem mestecu Avallon živi mnogo Slovencev, ki se radi sestajajo in vedno spominjajo domovine. Tako se je tudi na novega leta dan zbrala večja družba, ki pošilja priske pozdrave v domovino. Podpisani so Ivan Drazen iz Cerknice pri Rakeku, Stefan Kralič, Končiček, Strigovec Peter, Franciška, Dragomir, Dušan in Dragomila Ježič.

— Prodaja japonskega blaga v naši državi. V Zagrebu se pripravila baje ustanovitve posebnega prodajnega oddelka, ki bo razpečeval po naši državi japonske industrijske izdelke.

— Velike poplave. Iz Banja Luke poročajo, da so v vrbaski banovini vse reke prestopile bregove in poplavile obširna zemljišča. Po poplavi povzročena škoda znaša več sto tisoč Din.

— Tudi gospodarsko — kulturno društvo za Vodmat in Sv. Peter je priredilo svoje prvo silvestrovanje v gost. g. Bankota, ki je sijajno uspelo. Po kratkem nagovoru predsednika o pomenu društva je društvo po tako kratkem času imelo za drugo prireditelji pri kateri se je zopet obdarilo ca. 30 otrok s čevlji in oblekami najsiromašnejše v našem okolju nato so pa sledili komični prizori, ki so tudi zadostno uspeli v zadovoljstvo gledalcev pri tako kratkem času učenja. Nabito polna dvorana in vsi ostali prostori g. Bankota so pokazali da vlača veliko zanimanje za večji obstoj našega društva. Vsem darovalcem ki so nam že drugič prispeleli na pomoč da pomagamo kolikor je mogoče najrevnejšim v našem okraju se društvo kar najtopleje zahvaljuje in prosi ako bodo mogoče še za nadaljnjo pomoč. Vsem še enkrat najiskrenejša hvala.

— Dobava. Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje dobavo blaga za 92 letnih oblek, 110 pelerin, 13 žimskih sukenj, 21 žimskih oblek, 21 kratkih žimskih suknj, 21 delovnih halj, 142 parov izgotovljenih čevljev, 173 službenih čepic in 20 parov škornjev. Nadalje razpisuje izdelavo te obleke po kroju, ki je predpisan za nižje mestne uslužbenke. Pravilno opremljene in kolkovane ponudbe je vložiti do 3. februarja 1934 opoldne pri mestnem gospodarskem uradu, kjer se dobijo tudi vsa tozadevna pojasnila oz. obvezni pogoji proti povračilu stroškov. Nezažadnost opremljene ali nezažadnost kolkovane ponudbe se ne bodo upoštevale.

— Kolo srpskih sestara. — Sušak priredi 20. I. Slovanski bal v narodnih nošah. Delegatninje društev Jugoslovanskega ženskega saveza, ki se hočejo udeležiti slovankega bala, naj takoj prijavijo svojo udeležbo na naslov: Odbor Kola srpskih sestara. — Sušak. Odbor »Kola« je zaprosil za znano voznico in ljubljana hrano in stanovanje dobro in poceni.

— Kriminalna statistika Maribora. Mariborska policija je lani aretirala 1289 oseb, in sicer 139 zaradi potepuštva, 3 za-

radi žaljenja časti, 7 zaradi vohunstva, 4 zaradi žaljenja uradnih oseb, 500 zaradi kaljenja miru, 2 zaradi uboja, 2 zaradi težke telesne poškodbe, 5 zaradi pomaranja denarja, 3 zaradi posilstva, 490 zaradi tatvine, 18 zaradi poverbe, 3 zaradi ropa, 52 zaradi sleparije itd. — Lani si je v Mariboru končalo življenje 11 ljudi, nesreče so pa zahtevale 13 človeških žrtev.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, hladnejše vreme, stalno. Včeraj je deževalo v Zagrebu in na jugu, v Beogradu in Sarajevu pa snežilo. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 8, v Skoplju 4, v Ljubljani 3,2, v Zagrebu 3, v Mariboru 2,6, v Sarajevu 1, v Beogradu 0. Davi je kasal barometer v Ljubljani 767,2, temperatura je znašala -0,3.

— Planinski kolektor. Savez planinskih društev kraljevine Jugoslavije je izdal Planinski kolektor za leto 1934. Ta kolektor, ličen vezan v platno, v dimenzijah 9x14 cm, obsega 150 strani. Bogata vsebina nudi turistu točno orientacijo o planinski organizaciji v celi državi. Poleg raznih navdov o železnicih olajšavah, obsebnem prometu, opremitvi turistov, orientaciji v naravi, znanih v sili, ročni apokeji in prvi pomoči v planinskih nezgodah, pa je osebno važen oddelak, ki vsebuje na 54 straneh jedrnat in pregleden opis vseh planinskih podrčij v Jugoslaviji. V teh vodilih niso podane samo posebnosti posrednih gorskih skupin, temveč tudi izhodišča in glavni vodnjaki za posredne važne vrhove z navedbo planinskih koč in zavetišč v dotičnem gorskem predelu. Turisti omogoči ta vodič povsem zanesljivo orientacijo za vse naše jugoslovanske planine Ključ bozate in za vsakega turista dragocene vsebine je ena komada samo Din 12. Polekar se naroča pri Savezu Planinskih Društev Kraljevine Jugoslavije v Ljubljani, Masarykova cesta, palača Grafike.

KOROŠČI!

Ne pozabite, da je v soboto 6. t. m. DRUŽABN VEČER!

— Občinski odbor Rdečega križa na Ježici priredi na praznik Treh kraljev ob 15. v cerkvenem domu na Ježici igro: »Vrtnice«. Čisti dobiček je namenjen v dobrodelne namene. Vabimo vse občane, da se pridruže v obilnem številu udeležev. Odbor.

— Svojo ljubico ubil. V Negotinu se je odigrala v sredo večer pretresljiva ljubavna tragedija. 25letni jurist Žilka Živkovič je z mesarskim nožem sedemkrat zabodel iz ljubosumnosti uradnico Nadeždo Slovič, ki je kmalu izdihnila. Fant je domneval, da ga dekle vara z drugim in ljubosumnost mu je potisnila v roke morilno orožje.

— Moža ubil, da bi živel z njegovo ženo. 30letni Marko Kopčič iz vasi Vukamir blizu Slunja se je bil zaljubil v mlado Jelko Božičevo iz sosedne vasi. Fant je bil siromašen, pa ga je Jelka kljub temu vzela. V njo so bili pa zaljubljeni tudi drugi fantje, ki niso mogli pozabiti, da je vzela baš Marka. Zato so sklenili osvetiti se mu. Eden izmed njih, Pero Šuštič, je zasnoval pekleniški načrt. Nekega večera je počakal s fanti Kopčiča v zaseedi in ga napadel. Ko se je onesvestil, so napadali pobegnili. Potem je pa Šuštič vdrl s prijateljem v Kopčičevo hišo, da bi odvlekel s seboj njegovo ženo, češ, da je njen mož ubit. Drugo jutro so našli kmetje Marka nezvestnega in napol zmarnjenega. Prepeljali so ga v bolnico, kjer se bori s smrtjo.

— Otrok naj bi mu pomagal pri obešanju. V sredo ponoči se je obesil v Sremski Mitrovici delavec električne centrale Sima Vuksić. Svojega 10letnega sinčka je prišil, da bi mu pomagal pri obešanju. Ponoči se je bil vrnil pijan domov in si zažrgnil vrh okrog vratu, svojemu sinčku je pa zapovedal, naj vleče za konec vrvi. Ta čas je prišla v sobo delavčeva stara mati, ki jo je pa Sima udaril, da je morala zbežati. Videč, da se ne more obeti s sinčkov pomočjo, je zapodil še njega, potem se je pa obesil sam.

DANES
GOSPODIČNA
POROČNIK
V NEDELJO 7. T. M.
DOLLY HAAS
kot
MALA
PUSTOLOVKA
Smeha in zabave kot še nikdar

Zvočni kino IDEAL
Predstave ob 4., 7. in 9.4., za praznike ob 3., 5., 7. in 9.4.

— Samomor volka. V torek je prišel na postajo Komarici pri Derventi lačen volk ter se ustavil na tračnicah, po katerih je baš prihajal potniški vlak iz Sarajeva. Volk se ni hotel umakniti in tako ga je vlak povozil.

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela meseca decembra 1933 naslednje prispevke: I. Podružnice: Jesenice 615 Din, Rogaska Slatina 1134,75 Din, Pragersko 100 Din, Vrhnika 774 Din, Zidani most 225 Din, Celje 2. 3839 Din, Urec-Rakek 500 Din, Kostanjevica 260 Din, Hrastnik 2. 485 Din, Muta 193 Din, Litija 525 Din, Hrastnik m. 360 Din, Ptuj m. in 2. 2000 Din, Trzin 240 Din, Slovenj Gradec 793,50 Din, Ribnica na Pohorju 366,50 Din, St. Jernej 260 Din, Brdo 215 Din, Sv. Barbara 185 Din, Trbovlje 3552 Din, Limbuš 100 Din, Dol pri Hrastrniku

544 Din, Bled 620 Din, Trebnje 180 Din, Gornja Radgona 170 Din, Ljubljana, šentpetrka 2. 850 Din, skupaj 19.086,75 Din. II. Nabiralniki: podr. Slovenj Gradec 53,75 Din, Ribnica na Poh. 33,50 Din, Trebnje 35 Din, Gornja Radgona 120 Din, dr. J. Hrašovec, Celje 50 Din, skupaj 297,25 Din. III. Tomo Zupana sklad: podr. Kranj 200 Din, Split 250 Din, skupaj 450 Din. — IV. Sklad septembrskih žrtev: Podružnice: Kodelje 120 Din, Krško 110 Din, Kranj 121 Din, Sevnica 24 Din, Rogaska Slatina 60 Din, St. Jernej 75 Din, I. Ljubljanska moška 600 Din, skupaj 1110 Din. V. Razni prispevki: posojilnica: Trebnje 100 Din, Metlika 100 Din, občine: Ribnica (Dol.) 100 Din, St. Jurj ob juž. št. 50 Din, Brežice 100 Din, Mozirje 50 Din, Radovljica 50 Din, Slovenj Gradec 40 Din, Kranj 100 Din; razni: T. Raktelj, Brežice 100 Din, Fr. Ludvik, Ljubljana 100 Din, Iv. Rozman, Ljubljana 50 Din, R. Smelovski, Ljubljana 100 Din, Olga Maršič, Braslovče, nabrala 50 Din, skupaj 1090 Din. — Vsota vseh prispevkov 22.034.— Din.

Pri boleznih želodca, črevesja in prenašanja privede uporaba naravne »Franz Josefov« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, da pridejo v kri.

Iz Ljubljane

— Iz Zadnje delo pri palači Trgovske akademije zunaj so končali, in sicer so postavili ob portalu na Bleiweisovi cesti štiri alegorične kipe. Delo pri portalu v Gregorčičevi ulici je bilo končano že pred tedni. Tudi notranja dela so končana, da se bosta lahko kmalu preselila oba šolska zavoda, dr. trgovska šola in trgovska akademija v novo poslopje.

— Iz Ribji trg je bil danes po dolgem času dobro založen z morskimi ribami. Od jeseni do zdaj je bil slab ribolov na morju, ker je bilo vreme skoraj neprestano slabo. Davi so prodajalci prodali precej rib že pred 8. največ za restavracije. Založeni so bili skoraj z vsemi vrstami morskih rib, ki prihajajo običajno na naš trg. Cene so nespremenjene. Grlice in sardelice, ki jih gospodinjice kupujejo najbolj, so po 16 Din kg. Bradat. večje ribe so prodajali po 40 Din, po isti ceni so tudi orade, bradat. manjši komadi so pa po 32 Din kg. Skuše, lignje, zobatec itd. so po 32 Din v splošnem, nekatere podobne vrste so tudi po 36 Din. Bukve in škarpine so prodajali po 28 Din. Pri rečnih ribah ni navadno spremembe v količini in ne v ceni. Tudi danes je bilo dovolj rečnih rib v primeri s povprečjem. Pečenke in druge ribe enake kvalitete prodajajo tudi po komadih ter gospodinja lahko kupi že s tremi dinarji ribico. Nekatere gospodinjice so se zanimale precej tudi za tolsté žabje krake, ki so jih prodajali po 1,50 Din komad. Izpad 1,25 Din težko dobiš žabje krake. Zdal pač ni sezona za žabe in morajo biti gospodinjice zadovoljne, da je na trgu še vedno dovolj te postne specialitete.

— Iz Nenadna smrt. Davi ob 3. je preminul od kapi zadet sodni svetnik gosp. M. Koršič, ki je bil šele nekaj mesecev v sodni službi v Ljubljani, kamor je prišel iz svojega rodnega kraja Gorice, kjer je že pred vojno služboval pri sodišču, nato je bil pa odvetnik. Pogreb bo jutri ob 14.30 z Miklošičeve ceste 19. Opozorjamo zlasti člane »Sokole« in drugih emigrantskih društev, da se udeležijo pogreba. Blagumu možu časten spomin, njegovim pa naše iskreno sožalje!

— Iz Splošna ženska bolnica v minulem letu. V splošni ženski bolnici je bilo lani 1792 porodov, rodilo se je pa 1327 otrok. In sicer 929 dečkov in 898 deklic. Dvojčki so se rodili 36-krat, mrtvo rojenih je pa bilo 69 otrok, a umrlo je 82 novorojenčkov in 9 mater.

KAVARNA „LEON“

DANES IN JUTRI
V SO NOČ ODPRTA

— Iz Mestno načelstvo v Ljubljani je zapošlilo iz bednostnega fonda večje število brezposelnih oseb, zlasti iz intelektualnih poklicev. Ta zaposlitve je samo začasna, to je za dva meseca. Zaposlenim osebam se izplačuje mesečna nagrada od 400 do 800 Din in to po potrebi in številu družinskih članov. Ker se razširjajo glasovi, da dobe nekateri »protežiranci« nagrado po Din 1500 mesečno, nam sporoča mestno načelstvo, da je to grdo napačevanje, ki je popolnoma nepravilno. Ker je bednostni fond izbran in nima mestna občina nobenih sredstev za nadaljno sprejemanje, se tem polom obveščajo vsi prosilci, da je vsak nadaljni sprejem za začasnega zaposlitev popolnoma izključen. Ker je vsa akcija začasnega zaposlitev pred vsem socialnega značaja kot skromna pomoč, je vsako sumenje in razširjanje lažljivih vesti vse obsejno vršno.

— Iz Dobrovoljci Jutri se vrši v restavraciji na glavnem kolodvoru ob 10. uri redni letni občni zbor naše organizacije. Kot smo se v svetovni vojni brez vsake sebičnosti žrtvovali za ustanovitev kraljevine Jugoslavije, tako nas čakajo v najbližji bodočnosti važne naloge, da z isto nesebičnostjo aktivno delujemo na preporodu in duhovnem ujedinjenju naše domovine. Pričakujemo, da se udeležijo vsi tovariši korporativno našega občnega zbora in s tem pokažejo duh vzajemnosti kot je vladal v naših vrstah na vojnih poljih. — Odbor.

— Iz Zdravniška predavanja. Občina Moste priredi ob 12. t. m. ciklus zdravniških predavanj, ki se bodo vršila vsak petek ob 8. uri zvečer v šolski telodavnici v Mostah. Predaval bo občinski zdravnik dr. Janko Osolinik. Vabljeni so vsi odrasli, osobito starši.

— Iz 4. poljudnoznatnostno predavanje. Prirodnoznanstvene sekcije Muzejskega društva za Slovenijo se bo vršilo v četrtek 11. t. m. ob 20. uri v dvorani Delavskih zbornice na Miklošičevi cesti. Sekcija je za to predavanje pridobila slavnega znanstvenika, prof. dr. ing. Plotnika iz Zagreba, ki bo predaval o bodočnosti človeštva s fizikalno-kemičnega vidika. Opozorjamo že sedaj na to velenjativno predavanje, ki ga bodo spremljevali številne skiptične slike, ter vabimo občinstvo že sedaj na čim številnejši obisk. O predavanju še spregovorimo.

— Iz Konec čelista Bogomirja Leskovica. Res je, da se čelista Leskovica trenutno še ne more ponasati z različnimi bombastičnimi ocenami. Je pa popolnoma gotovo, da spa-

da med najodličnejše absolventa dunajske akademije, da je dobil polno priznanje pri vseh svojih dosedanjih javnih nastopih in najboljšo oceno pred kritičnimi komisijami, kjer je nastopil. Na Dunaju je dobil lani in letos takozvano Kreierevsko nagrado, v izbor za namestnika v orkestru državne opere, pa je dobil izmed 16 kandidatov prvo najboljšo oceno. To naj bi dovolj priporočila za njegovo umetniško igrro in za obisk koncerta, ki ga priredi na povabilo Glasbene Matice ljubljanske v ponedeljek, dne 8. t. m. ob 20. uri v Filharmonični dvorani. Vstopnice so že v predprodaji v knjižarni Glasbene Matice, cene od 10—30 Din.

— Iz Dunaj, mesto pesmi je naslov filma, ki ga predvaja ZKD v Eltnem kinu Matic. Film je delo polno pesmi, duhovite zabave in lepih napევov. Vselej je film si ZKD ni mogla izbrati za ta čas, ko je potreba nam, da se vsaj malo nasmejemo. Smeha bo dovolj. Za to skrbí Igo Sym. Vsek, ki pride k predstavi, se bo do solz nasmeljal. Za ta čas najboljšo zdravilo. Predstave za praznike ob 11 dopoldne.

— Iz Ljubljanski Zvon. Kdo ga ne pozna in ne upošteva njegovega izredno uspešnega kulturnega dela? Je eno najagilnejših naših društev, ki se vedno in vselej odzove vsakemu povabilu, naj pride iz katerikoli strani. V ponedeljek, dne 15. t. m. koncertira v Filharmonični dvorani in danes že vabi vse svoje številne prijatelje, da posestijo njegov koncert, ki obsega izključno le vokalne skladbe, deloma tudi s spremljevalnim klavirja naših znanih in priznanih primorskih skladateljev. Vstopnice v predprodaji Glasbene Matice.

— Iz Znanji ljubljanski fotograf g. Slavko Srebrnič, ki ga je javnost poznala pod psevdonimom »Doric«, zapušta naše mesto in gre v tužino, da se še izpopolni v fotografski umetnosti. Tudi strokovnjaki so ga cenili za mojstra, saj je v portratni fotografiji gotovo na visoki umetniški stopnji, da se le malokdo more meriti s tem samoukom. Talentiranemu in ambicioznemu fotografu želimo v inozemstvu več sreče, kakor jo je našel v domovini!

Slaščičarna Alojz Gallé

se je preselila iz GOSPOKE ULICE na NOVI TRG (BREG) ŠT. 1 — ter se slavnemu občinstvu najtopleje priporoča.

— Iz Trgovine morajo biti oba dneva zaprti! Gremij trgovcev v Ljubljani sporoča, da morajo biti vsi trgovine brez izjeme oba praznika, jutri in v nedeljo zaprti!

— Iz Sokolsko društvo Stepanja vas naznana članstvu, da nas je za vedno zapustil naš dragi brat Drago Benedik, šolski upravitelj v pokolu. Spramimo ga v nedeljo ob 14. uri iz hiše žalosti Hradečkovega ceste 44 na pokopališče v Stepanji vasi. Obleka civilna z znakom.

— Iz Saša Šantel, priznani naš umetnik je napisal eno najlepših belokranjskih kolednic ter jo v izredno lepi obliki izdal za letošnji Božič. Belokranjska koleda se dobi v vseh knjižarnah in štane 12 Din.

— Iz Vojni invalidi in vdove. Udruženje vojnih invalidov krajevni odbor v Ljubljani poziva svoje članstvo, da se sigurno udeležijo shoda na dan 5. I. t. l. ob 20. uri zvečer na Taboru in 7. I. t. l. ob 11. uri dopoldne v veliki dvorani hotela Union manifestacijskega zbora.

— Iz Pogumni Tonček, slovenska mladinska igra v šentjakobskem gledališču. Na praznik in v nedeljo se bo igrala ob štirih popoldnih prekrnata Spicarijeva mladinska igra »Pogumni Tonček«, ki je polna mišnih in bajnih prizorov. Nastopajo godna vile, škralte, povodni mož, zeleni mož, vilinski kralj in drugi. Režijo igra ima ga. A. D. nove kulise sta slikala Milčinski in Vitek. Kostume pa je izdelovala gđ. Gorupova.

— Vabimo starše, da pripeljejo k prslstavi svoje deca. Predvidoma bo prisetoval prejemniki tudi avtor, priljubljeni pisatelj Jaka Spicar. — Vstopnice se dobe po Din 3 do 12 pri gled. blaginji od 10. do 12. in od 15. do 17. v I. nadst. Mestnega doma. — Pričetek lehe predstave je točno ob 16.

— Iz Okrajni organizaciji JNS v dvorskem okraju priredila v soboto dn. 6. januarja ob 18. uri v dvorani ženske realne gimnazije na Bleiweisovi cesti božičnico, na kateri bodo obdarovani revni otroci in družine dvorkega okraja. Vsi člani obeh organizacij se vabijo, da se pridruže udeležev.

— Iz Japonski dumping ne bo uspel, ker bodo pač domači izdelki, s katerimi boste postreženi na X. tradicionalnem Obrtniškem plesu, ki se vrši neprekinjeno 6. januarja v Kazini, tako poceni, da si bo vsakdo lahko privoščil nekoliko ur razvedrila. Pridite, ne bo vam žal! 8-n

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« V ŠISKI. — Telefon 33-87

Opereta po splošno znanem
nagrajenem šlagerju

Nekoč je živel muzikant

Victor de Kowa, Ralph Artur Roberts, Ernst Verbeke, Trude Berliner, Szöke Szakall.

Za dopolnilo nov zvočni tednik!

Predstave: v soboto in nedeljo ob 3. 5., 7. in 9. uri — v ponedeljek ob 7. in 9.4. uri zvečer

— Iz Združenje borov Jugoslavije, akcijski odbor, opozarja občinstvo na svoj javni zbor, ki se bo vršil v nedeljo 7. t. m. ob pol 11. uri v veliki dvorani hotela Union. Govorili bodo predsednik združenja borov Avg. Kuster ter člani akcijskega odbora Stane Vidmar, Ivan Marinko, Matko Stela, Vladimir Fabjančič ter zastopniki četnikov.

— Iz Ljubljanskemu članstvu NSZ. Akcijski odbor Narodno stokovne zveze je odpovedal nameravani prijateljski večer, ki bi se imel vršiti danes v restavraciji na glavnem kolodvoru, ker se vrši isti večer nacionalna manifestacija Sokola in NO na Taboru. Akcijski odbor poziva vse članstvo NSZ, da se v kar največjem številu udeležijo nacionalne manifestacije ob 20. uri na Taboru.

— Iz Belokranjski sestanek. Jutri se zbore Belokranjci na prijateljski sestanek in pomenek v znani Askercovi kleti. Naj bi ga se čim več Belokranjcev in njihovih prijateljev udeležilo!

— Iz Drevi se udeležite v kar največjem številu manifestacijskega zborovanja v Sokolskem domu na Taboru, ki se prične ob 20. Priredbe ga sokolska društva in organizacija Narodne odbrane. Govorita gg. Pipenbacher in dr. Ivo Potokar.

— Le individualna frizura izpopolnjuje lepoto — zato pri prvi priliki v priznano damsko česalnico Olga Gorázd, Beethovnova ul. 14 (Dunav).

— Iz Mesarski lokali in stojnice bodo v soboto na dan sv. Treh kraljev, dne 6. t. m. dopoldne odprte do 12. ure. 6-n

— Iz Zimsko perilo, damsko in moško ter razne pletenine kupite najugodnejše pri tvrdki Miloš Karničnik, Stari trg 8.

Naš kmet in odkritje angleškega zdravnika

Ljubljana, 5. januarja. Ze češče je znanost odkrila, kar je bilo že zdavnaj znano kmetu. Večkrat je pa tudi znanost smejala, če je ne omaloževala izkušnje in ravnanje kmeta, bodi si v zdravilstvu ali naravoslovju. Zanimivo je tudi, da je naš kmet že zdavnaj uporabljal maslo za zdravlilo, a angleški zdravnik je predaval šele nedavno, da je maslo najučinkovitejše sredstvo proti hripi in boleznim dihalnih organov, kot smo štali pred dnevi. V zdravilstvu je to zdaj nekakšno odkritje, našemu kmetu se pa podobna odkritja ne zde nič posebnega.

Kmet si mora pomagati v vseh prilikah in ne priključiti vedno sam, vedno je prepričan sam sebi. Odtod izvira tudi najbrž njegova nezaupljivost do inteligence in zdravnikov, ki jo nekateri tako obsojajo. Kmet živi po nepisanih zakonih, ravna se po ustnem izročilu; od roda do roda se prenašajo in izpopolnjujejo izkušnje, ki naj pomagajo kmetu v trdi življenjski borbi v nešteti življenjskih nevarnostih. Vsekar ne bi smeli gledati na kmeta v tem pogledu tako omaložujoče. Nedvomno bi obrodilo mnogo sadov, če bi znanost posvetila več pozornosti izkušnjam kmeta ter preiskala, odkod izvira, odnosno kakšna je podlaga kmetkih navad v zdravilstvu, ali zakaj zavzema kmet do nekaterih pojavov v naravi in življenju baš takšno in ne drugačno stališče.

Najbrž do marsikoga zanimalo, kako se zdravi naš kmet z maslom. Ob prehladu, nahodu ali če ga boli grlo, bolnik požre za žlico toplega, raztopljenega kuhaneja masla in se se naneže z njim po vratu in prsih, nakar položi na vrat in prsi tople obkladke. Brez pomena najbrž tudi ni, da mora biti maslo raztopljeno nad plamenom gorče trske; pri toplotenju na ta način se namreč nabira na žlici katran — saj — ki ga v zdravilstvu uporabljajo mnogo za zdravljenje pljučnih bolezni. Na ta način preženo vedno resnejša obolenja dihalnih organov, če se bolnik začne takoj zdraviti, čim se ne počuti dobro. Zlasti za one, ki jih muči hud kašelj, je maslo pravi balzam. Zdravilo proti hripi in sorodnim boleznim je za Ljubljance prav tako potrebno kot za Londončane; morda bo kdo poskusil zdravljenje z maslom — ne da bi se to dragoceno nadomestilo solnčnih žarkov zaradi tega podražilo na našem trgu.

SOKOL

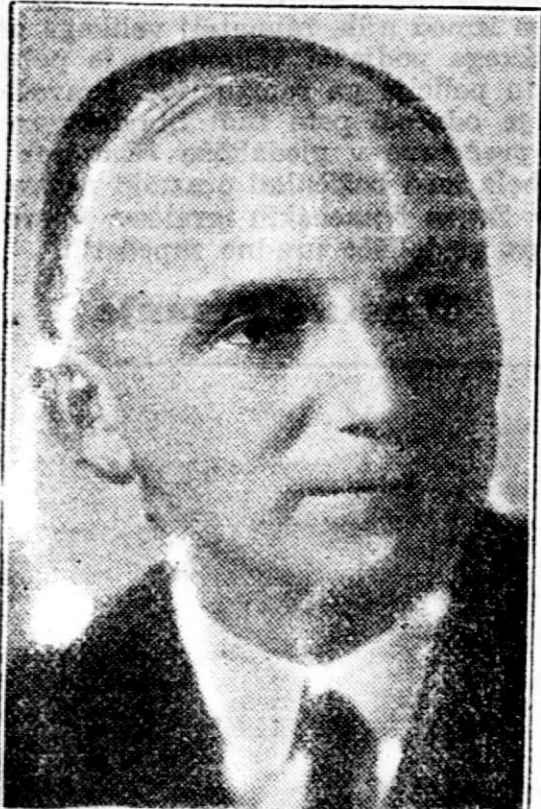
— Smučarski odsek Sokolske župe Ljubljana poziva in vabi vse smučarske sodnike v Ljubljani ter okolič, dalje vse smučarske referente vseh ljubljanskih in okoliških sokolskih edinic na važno sejo, ki se bo vršila v torek 9. t. m. ob 18.30 v prednjaških prostorih Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu. Na seji se bo sklepalo o organizaciji in pripravi za župne izbirne in okrožne smučarske tekme. Sodniki in društveni referenti se pozivajo, da povabijo k sodelovanju in organizaciji tekem čim več bratov in sester, ki bodo pomagali pri tekmah na lcu mesta v vseh mogočih funkcijah, ki so potrebne za izvedbo tako obširnega programa. Seja je zelo važna in nujna. Zdravo! Smuk!

— Prosvetni večer na Viču. Sokol na Viču priredi jutri ob 20. v Sokolskem domu prosvetni večer z naslednjim sporedom: Jugoslovanski Jadran, predavanje s skiptičnimi slikami — predavatelj prof. Vojko Štrukelj. Pevski nastop operne pevke gđ. Milene Verbičeve, nastop sokolskega orkestra in uprizoritev komedije »Kojaljac«. Po sporedu prijateljski večer. Vstop prost. K obilni udeležbi vsi vjudno in bratsko vabljeni. Zdravo!

Za novo poštno poslopje v Ljubljani

Novo upravno poštno poslopje naj bi bilo zgrajeno na glavnem kolodvoru, kjer je z laj kolodvorska pošta

Ljubljana, 5. januarja. Šele po prevratu je postala Ljubljana v vseh ozirih pravo središče Slovenije in zato pričela prav naglo rasti ter se širiti in modernizirati, da je od dne do dne vedla, modernerja in živahnega, obenem se pa množile njene potrebe in zahteve za nadaljnji razvoj in napredek. Najboljnejši rast našega mesta je prav občutno jela zavirati gospodarska kriza, vendar je na mestna občina vedno našla pota, da se napredek ni ustavil, in je z največjimi napori skušala na vseh poljih izpolniti ono, kar je zahtevalo povečanje mesta in večjega prometa v njem. Ljubljana je skoraj v enakem tempu napredovala na vseh poljih, da ni nikjer zaostala ali celo zaostala, kar bi zaviralo napredovanje drugih panog, in tako smo z zaupanjem gledali v bodočnost, da se bo malomeščanska Ljubljana obenem z razširjenjem, s pomnožitvijo prebivalstva, z olepšanjem in vsestranskim moderniziranjem, zlasti pa s povečanjem splošnega blaginje in tako tudi s pomnožitvijo najrazličnejših kulturnih pridobitev mirno in gotovo razvila v prazno, prikopno in srečno ter zadovoljno večje mesto.

Poštni direktor dr. Tavžes

Če obrabamo problem razvoja in napredka Ljubljane na to ali ono stran, moramo že tudi z obznanjenimi ugotovitvami, da je tempo nekaterih komponent napredka prav znatno zaostal in zato ni več enakega ritma v gibanju naprej, ni več harmonije vseh faktorjev, ki ustvarjajo napredek, pač pa moramo že tudi konstatirati, da se marsikatera taka zamuda na cesti napredka pomeni prav občutno oviro za napredovanje na vseh drugih poljih.

Res je, da skoraj pred vsako zamudo lahko postavimo tablico z izgovorom na svetovno gospodarsko krizo, na mlado državo, na splošno kipeenje in na vse druge povojne bolezni, vendar pa ti faktori: vplivajo domala v enakem razmerju na privatnika, občino, banovino in državo. Zato pa te tablice moramo spraviti z vseh cest, ki vodijo k napredku. Ne samo s privatnih stazič in z občinskih potov, kar smo že večkrat storili navzlic pretežitim svarilom na tablicah, temveč tudi z banovinskih, zlasti pa z državnih cest! Kriza je peč sorazmerno povsod enaka, zato pa ne smemo več računati z njo, da nam zastoj na širokih cestah ne zajezí pohoda na poti in stezah. Omagali bi in zdrčali spet

kupom Virantove hiše končno vendar došla svoje poslopje, ki vsaj deloma zadostuje, glede na razmere, ki se razvijajo na obe strani, neopremljenosti, ker je od dne do dne raste promet. Poslopje glavne pošte, ki je ob svetovni vojni še kolikor toliko zadoščalo takratnim razmeram, je za naglo rastočo povojno Ljubljano postalo naglo premajhno in pretesno. Kakor se je mesto razširilo in povečalo, tako bi se bila morala povečati tudi pošta in tudi poštna uprava ne bi bila smela vzdrževati poštne institucije v predvojnem obsegu. Zaradi pomanjkanja prostora pa v tem pogledu ni mogla izvesti nikakih reform, čeprav so bile nujno potrebne. Ureditve dostave pisemskih pošilk je skrajno pomanjkljiva in nesmotna, vendar se pa v tem pogledu ne da ukreniti ničesar brez večjega novega poslopja.

Še v težjem položaju pa je kolodvorska pošta Ljubljana 2. Ta pred vojno in med vojno le malo večja poštna filialka se je po prevratu glede poštne prometa naglo izpremenila v eno največjih poštni v državi, a kar se tiče njenih poslovnih prostorov, je domala vse ostalo pri starem in pri istem obsegu. Vse naprave, v kolikor so bile sploh izvedene za razširjenje poslovnih prostorov, so bile pomanjkljive in neurejene v naglici in stiski z nezadostnimi sredstvi. Zato je bila poštna uprava prisiljena, da koncentrirala vso odpravo pisemskih poštni na glavni pošti, kar pa je na eni strani spet zvezano z občutnimi stroški, na drugi pa tudi z veliko zamudo pri odpravi tranzitnih pošilk.

Vse to, kakor tudi dejstvo, da ima tudi poštna direkcija neprimerne in že dolgo časa tudi pretesne prostore, razen tega pa končno tudi želja, da bi bili poštne uslužbeni, ki jih je v našem mestu prav mnogo, zaposleni v prostorih, ki bi ustrezali najprimernejšim higijenskim zahtevam časa, je dovelo poštno upravo, da je pričela

akcijo za zidanje novega upravnega poštne poslopja.

Do tega so jo zlasti prisilile sedaj nezdružne poštne prometne razmere v našem mestu, ki bi se z zidanjem novega poslopja popolnoma preuredile.

Novo upravno poštno poslopje naj bi bilo zgrajeno na glavnem kolodvoru, približno tam, kjer je že sedaj kolodvorska pošta. V pritličju in I. nadstropju bi imela svoje prostore sedanja kolodvorska pošta Ljubljana 2. V prvi vrsti bi bili: tu nameščen oddelki, ki jih ima že sedaj ta poštni urad, kakor n. pr. carinski in izmenjevalni oddelki za ambulantne pošte, odprava paketov itd. Ti oddelki bi dobili nove, sedanjemu in tudi bodočemu prometu primerne lokale, ki bi bili opremljeni z vsemi modernimi mehaničnimi napravami tako, da bi se vsi posli razvijali brezhibno in kar najhitreje. Središče bi bila prostorna avla za stranke. Na vseh ljubljanskih poštah se namreč občuti prav močno, da so prostori za stranke mnogo premajhni in da je premalo okenc za blaginjske posle, torej za oddajo nakaznic in polonice. Ob tej priliki bi se dalo tudi temu od pomoči, to pa tembolj, ker bo zaradi razširjenja Ljubljane ležala kolodvorska pošta

v doglednem času skoraj v sredini mesta, saj je ta pošta že danes najbližja za ves bežigradski okraj in tudi za velik del kolodvorske okolice. Obenem bi poštna uprava na to pošto premestila z glavne pošte predvsem pisemsko odpravnost, ter tako koncentrirala te posle na enem, za to najbolj primernem uradu. S tem bi ukinila nepotreben prevoz teh pošilk na glavno pošto in nazaj na kolodvor, na drugi str-

dvorsko pošto je utemeljena, če ne že toliko v korist občinstva, pač pa v poštne uprave, ker je glede na težje poslovanje s kovanimi drobljem in srebrnim denarjem, ki prihaja čedalje bolj v promet, nujno potrebno, da se omeji prevažanje tega težkega denarja na minimum.

Posli kolodvorske pošte zahtevajo, da mora biti večina oddelkov v pritličju, nekaj pa v I. nadstropju. Ker pa je treba po mestnih gradbenih predpisih na tem prostoru postaviti vsaj štirinadstropno stavbo, je poštna direkcija izrabila priliko, da

tudi sebi zagotovi primerne prostore. V sedanjem poslopju v Virantovi hiši so postali prostori mnogo pretesni. Danes ima direkcija v tej stari hiši na razpolago samo nekaj pisarniških sob, ki so pa za pisarne neprimerne, marsikatera so pa tudi tako temne, da mora pozimi v njih ves dan gorati luč, druge sobe se pa spet dajo le slabo in neenakomerno ogrevati. Direkciji manjkajo ločne sobe za inspektorje, za knjižnico in za muzej, za konferenčne, učilnice itd. Vsi ostali prostori so, kakor smo že omenili, pretesni in že sedaj prenapolnjeni z referenti. Dalje rabi direkcija velike prostore za tiskarno, za založno vrednotnico in tiskovino, ki z njimi: zaklada vse pošte banovine, zlasti pa tudi za arhiv, ki je sedaj shranjen na takem mestu, da propada, ker ni boljšega prostora nikjer.

S tako preureditvijo in novo porazdelitvijo poslovnih glavne in kolodvorske pošte bi bila močno razbremenjena sedanja glavna pošta in bi pridobila dovolj prostora za oddelke, ki so se sedaj zaradi premajhnih prostorov v svojem razvoju zaustavili. Predvsem bi se dala v pritličju urediti prostorna avla za stranke s številnimi okenci, da bi vsakdo, ki pride na pošto, opravil vse v istem prostoru, ne da bi se moral truditi v I. ali celo II. nadstropje in kakor doslej hoditi po stopnicah in iskati po hodnikih. Pomnoženi bodo seveda tudi zaprti poštne predali, kar je bilo sedaj tudi nemogoče zaradi tesnega prostora, a največ bi tako preureditev koristila razvoju telegrafskih in telefonskih naprav našega mesta.

Poudariti moramo, da vplivajo sedanje razmere že sedaj pri obeh poštah prav občutno in odločilno na promet, ko je že itak zaradi krize minimalen. Kadar bo pa gospodarska kriza premagana, bodo pa za ljubljansko pošto, ki je center vsega poštne prometa v banovini in tudi važna izhodna točka za inozemski promet, nastopili časi težkih preizkušenj, da ne rečemo — katastrof. Zato smatra poštna uprava svoj načrt in program za edino rešilno pot, ki naj bi dovela do ozdravljenja sedanjih neurejenih razmer našega poštne prometa. Z zidanjem novega poslopja bi bilo v prvi vrsti pomagano javnosti in vsakemu posamezniku, nič manj pa tudi sami državi.

Kako je pa z realizacijo levega načrta? Kriza in ne bo šlo drugače, da bo vsemu mestu koristno akcijo

prevzela mestna občina, ki ji poštna direkcija kot odškodnino ponuja Virantovo hišo z vrtom. Ljubljana bi spet prišla do levega parka, ki je bil nekaj let že javnosti dostopen, in v last najznanejšega arhitektonskega umetnika, do te prekrasne palače, ki jo je Ljubljani zgradil Gabriel Gruber in okrasil s stenskim slikami sam slavní Janez Martin Schmid iz Kremsa. Palača je umetnostno zaklad, kakršnega iz te dobe nimamo nobeno drugo jugoslovensko mesto, gotovo bi pa mestna občina s pridobitvijo tega velikega poslopja lahko za dolgo vrsto let odložila zidanje nove mestne hiše. Ne nameravamo danes opisovati Virantove hiše

Krevsov večer v Višnji gori

Višnja gora, 4. januarja. Krevsov večer v Višnji gori, ki ga je priredil »Sokol« v dvorani Sokolskega doma na Silvestrovo, je nadvse pričakovano s sijajno uspeh, tako v moralnem, kot gromotnem pogledu. Dvorana je bila nabito polna, celo na plesišče so morali postaviti mize. Odlikar je prijubijeni notar br. dr. Zevnik zapustil Višnjo goro, še ni bilo tako rekordnega obiska, kar prča, da vedo Višnjani, kaj jim je mladi brat Ivo Krevs. Intimno prisrčno slavlje je otvoril z zelo lepo zasnovanim govorom br. Jože Prijatelj, nato je sledil pozdrav in govor občinskega zastopnika g. Rudolfa Pajka, ki je prečital tudi pozdrav župana g. Erjavca. Mali brat Gerti Hötzel pa mu je v ime nu Sokola izročil po kratkih prisrčnih besedah šopek krasnih rdečih nageljnov. Ginja je Ivo izrazil svojo zahvalo. V dvorani so bila na slavnostno okrašenimi mizi razstavljeni priznanja in darila, ki si jih je priboril slavjenec s svojimi zmagami. Najkrasnejši pokal med njimi je bilo balkansko I. darilo iz Aten.

Po kratkem odmoru se je občinstvo do solz nasmejalo burki »Hlače«, ki je bila res izvrstno podana. Br. Jože Prijatelj je to pot dokazal, da njegov »spomin« nikakor več ni pomanjkljiv ter se niti enkrat ni ozrl na br. Ivana Zavodnika v »lunke« — s katerim je pri zadnji igri kar malo preveč koketiral. Zato je pa to pot v svoji komični vlogi žel kar salve smeha. Tudi ostali igralci so bili v sijajni formi in »Katie« tako izvrstno šminkana in podana, da ji zamoremo na krasnem uspehu le čestitati.

Z alegorijo o polnoči je bilo zaključeno staro leto; nasmejano in zadovoljno je občinstvo stopalo čez prag novega leta, v katerem upamo, da bo naše društvo v tako započetem delu vztrajalo in nam nudilo še več takih prijetnih večernih uric.

Iz Celja

—c Zrtve zime. V soboto je padla 44letna hišna posestnica Marija Belinova pred svojo hišo na Cesti na Dobrovo tako nesrečno, da si je zlomila levo roko. V torki si je 81letna dninarica Marija Zupančeva iz Lisc pri Celju pri padcu v Levstikovi ulici zlomila desno nogo. Istega dne pa si je 18letna trgovska pomočnica Franciška Peterlinova iz Laškega pri padcu doma na zamrznih tleh pred hišo zlomila levo nogo. Vse tri ponesrečenke se zdravijo v celjski bolnišnici.

—c Smučarske tekme. V nedeljo 7. t. m. bodo priredili SK Celje. Zimske sportni odsek SPD v Celju. SK Olimp, SK Jugoslavija in Smučarski klub v Celju smučarsko tekmo na 18 km dolgi progi. Start bo ob 9. dopoldne pri trgovini g. Zidanška na Sp. Hudinji, cilj bo istotam. Vsak izmed navedenih klubov bo nagradil tri svoje najboljše tekmovalce s praktičnimi sportnimi darili in diplomami. V skupni konkurenci vseh celjskih klubov bo prejel »prvak mesta Celja« še posebno darilo. Objava rezultatov in razdelitev daril bo na dan tekme ob 20. v dvorani hotela Evrope v Celju. Narasčajoče smučarske tekme celjske sokolske župe in Sokolskega društva v Celju bodo zaradi spremembe vremena 21. t. m. v Celju in ne 6. in 7. t. m., kakor je bilo prvotno določeno. Članske smučarske tekme celjske sokolske župe bodo 14. t. m. v Velenju.

—c Nočno lekarniško službo ima od sobote 6. t. m. do vstetega petka 12. t. m. lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

Z Jesenic

— Nova grobova. Na Javorniku je preminul v 91. letu starosti gosp. Ferdinand Kren, geometer pri Kranjski industrijski družbi na Jesenicah. Pokojni je bil pri podjetju namešen nad 50 let in si je pridobil mnogo zaslug pri razvijanju ogromnih posestev, ki jih je imela KID v Bohinju, na Jelovcu, Pokljuki in drugih krajih na Gorenjskem. V sredo dopoldne se je vršil izpred hiše žalosti na Javorniku pogreb na farno pokopališče na Koroški Beli. Na njegovi zadnji poti ga je spremlilo mnogo ljudi, pevci pa so mu pred hišo žalosti, v cerkvi in ob odprtem grobu zapeli lepe žalostinke v slovo. Bodi blagumu možu ohranjen trajen spomin, težko prizadetim preostalim pa naše iskreno sožalje. — Na Jesenicah pa je po dolgotrajni bolezni preminula v 59. letu starosti gospa Amalija Ogriček, soproga železniškega upokojenca. Pokojna, ki je bila doma iz ugledne Kapretove hiše, je bila bolna že več let in je trpela, dokler je ni rešila smrt hudega trpljenja. Bodi je ohranjen blag spomin!

— Sportne vesti. V nedeljo, dne 7. t. m. se vrši na Gorenjskem klubski dan vseh klubov in društev, ki so vključeni pri Gorenjskem zimskosportnem podsavezu na Jesenicah. TK Skala podružnica Jesenice ima na planini Ročci tekme za klubsko prvenstvo v kombinaciji, in sicer v smučskih likih in smuku. Dopoldne ob 10. uri se prične tekma v smučskih likih v okoliših koč na Ročci, ob 14. uri pa se začne tekma v smuku. Višinska razlika na progi za smuk znaša okrog 400 m. Proga, ki vodi z vrha Kleka do molžišča, je visokogorskega značaja. Od tekmovalcev se zahteva popolno obvladanje smučni na terena. Konkurenca obeta biti zelo ostra, ker ima Skala na najboljših smučarje v teh dveh disciplinah. Tekmuje se po pravilih GZSP. Zmagovalci prejmejo praktična darila, in sicer prvi močne gorske čevlje, ki jih je daroval čevljar gospod Janša.

— Vežbanje najboljših gorenjskih smučarjev. Od božiča sem se vrši na Jesenicah in v okolici smučski tečaj na dolge proge, ki ga vodi savezni trener g. Erich Marks, ki vežba v vztrajnostnem teku okrog 15 tekmovalcev. Vežbanje se vrši Pod Možakljo v smeri proti Blejski Dobravi in na Poljanah ter v smeri proti Mojstrani.

— Silno slabe ceste in pota. Zaradi južnega vremena imamo na Jesenicah tako slabe ceste in pota, da človek ne pride skoraj nikamor in se opoteka kot bi bil pijan. Osobito Kralja Petra in Čojzova cesta sta v takem stanju kot še nikoli. Sneg na teh cestah sploh ni bil odkidan, raz nekaterih hiš pa je zgrmel na cesto sneg, ki ga ni nihče odkidal in se morajo ubogi ljudje skoraj do kolen vdirati vanj. Ali bi se na Jesenicah res ne moglo dobiti par delavcev, ki bi odšli poti in ali bi se ne moglo pridobiti hišnih gospodarjev,

da bi pred svojimi hišami spravili s ceste sneg, ki je zgrmel z njihovih streh?

— Narodno stokovna zveza, podružnica Jesenice priredi v soboto zvečer, dne 6. t. m. v vseh prostorih Sokolskega doma ples, katerega dinsti dobilek gre v podporo bojni članom. Svira Jonny jazz. Vabljeni vsi!

— Ljubljano veselo! »Glavni dobilek« je jeseniška »Enakost« odigrala na Silvestrovo v Delavskem domu. Igro je vodil Alfonz Oblak. Profesorja Bervarja je dobro podal Polde Strazišar, njegovo ženo pa ga. Angelca Weissova, ki je ena najboljših moči delavskega odra. Sina je igral Klemenc, njegovo zaročenko Marico pa Lotričeva. Maričinega očeta, ravnatelja Babiča, je podal g. Peko, čevljarja Kocjančiča Koren, branjevko Angelca Slivnikova, Kocjančičovo ženo Kalanovo, Brvarjevega sorodnika Jože Svetlina, služkinjo pa Milka Binderjeva. Inscenacija je bila zelo posrečena, tempo in celotna igra še dokaj živahna, ki je priklenila kljub nekaterim nedostatom številno občinstvo, ki se je ob zgodbi z glavnim dobitkom zelo zadovoljilo in bilo deležno prijetnega silvestrovanja.

Iz Trbovelj

— Preokret na bolje? Doznava se, da bo rudnik obratoval v prvi polovici meseca januarja, t. j. do incl. 13. t. m. vse delovne dni, dočim sta bila prvotno odredjena v tem času 2 praznovolna dneva, ki pa sta sedaj preklancana. Razlogi pomnožitve delovnih dni zaenkrat sicer niso znani, domneva pa se, da so rudniki dobili veliko naročil, ker se pričakuje še izredno huda zima, ki bo nastopila v prihodnjih tednih. Take vesti so za naše rudarsko delavstvo, pa tudi za ostalo prebivalstvo bolj razveseljuje, kot vsa noveletna voščila in želje, ki se le redko izpolnijo dočim je prednja vest popolnoma resnična. Tako bo imelo delavstvo, če se med tem prednja odredba ne spremeni, v prvi polovici meseca januarja 10 do 11 delavnikov in če bi napravilo tudi v drugi polovici isto število šmrtov, bi to pomenilo znatno izboljšanje v novem letu. Kakor pa bo v drugi polovici meseca in naslednje mesece, žal ne moremo predvideti, ker je to pač odvisno od vremenskih in gospodarskih prilik.

— Vojnim obveznikom. Županstvo Trbovlje — vojaški oddelki poziva vse v Trbovljah bivajoče mladeniče, rojene leta 1916 ne glede na pristopnost, da se osebno zgledajo v pisarni vojaškega oddelka v Trbovljah soba šte. 3 v sivo vpisa v vojaško evidenco. Zgledati se je do vključno 30. t. m. med uradnimi urami, izjemni nedelje in praznike. S seboj je prinesiti družinski izkaz, krstni list, domovnico, vojaške dokumente očeta in bratov, ter šolsko in učno spričevalo. Kdor bi se pravčasno ne zgledal, bi bil po voj. kaz. zakonu najstrožje kaznovan, kakor da se odteguje zakoniti vojaški dolžnosti. Za pravilno zgleditev odgovarjajo tudi starši, sorodniki, varuhi, stanodajalci in službovalci prizadetih obveznikov.

— Vse ljubitelje slovenskega Korotana in prijatelje koroških Slovencev vabimo, da se udeležijo javnega predavanja o življenju in trpljenju našega naroda onstran Karavank, ki bo v nedeljo 7. t. m. ob pol 4. dopoldne v Sokolskem domu. Vstopnine ni, zato vabimo tudi naše delavstvo, da se tega pomembnega predavanja v čim večjem številu udeležijo.

Radioprogram

Nedelja, 7. januarja

7.30: O eksotah v gozdu (inž. Tavčar Karol). 8.15: Poročila. 8.30: Gimnastika (Pustišek Ivko). 9: Versko predavanje (p. Val. Učak). 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve. 9.45: Plošče (religiozna glasba). 10: Predavanje za delavce (delavski in nameščenski obratni zaupniki) (A. Smersu). 10.30: Narodna igra harmonika — dekle in fant pa pojeta! Izvajajo: gđ. Sokova, gg. Jeladin in Cvirn, vmes Radio orkester. 12: Čas, plošče. 16: Svaba pod Durmitorjem (Regally Vladimir). 16.30: Koncert Bežigradske pevskega društva, vmes kvartet mandolin. 20: Prenos opere iz Ljubljane. V odmoru: Čas in poročila.

Ponedeljek, 8. januarja

12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče. 18: Preharna sportnikov (ga. Zemljanova). 18.30: Zenitno pravo (ga. dr. Grossmann Fini). 19: Plošče. 19.30: Poročila za inozemstvo. Naravna bogastva naše zemlje v esparantu. (Klub esparantistov). 20: Koncert slovenskega šramel-kvarteta, vmesne šlagerje poje Mirko Premelič. 20.45: Prenos koncerta »Grafike« iz Delavske zbornice. 22: Čas, poročila, Radio jazz.

Torek, 9. januarja

12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče. 18: Otroški kotiček (ga. Gabrielčičeva). 18.30: Plošče. 19: Francosčina (prof. Prezelj). 19.30: Nacionalno predavanje (Viktor Pirnat). 20: Radio orkester izvaja skladbe od nagradnega tekmovanja. 21.30: Vokalni koncert Jože Likoviča. 22: Čas, poročila. 22.30: Angleške plošče. 12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče. 18: Komorna glasba, Radio kvintet. 18.30: Radio orkester. 19: O narodni vzgoji (dr. St. Gogala). 19.30: Literarna ura: Naše morje v narodni pesmi (A. Širok). 20: Prenos opere iz Ljubljane. V odmoru: Čas in poročila.

Četrtek, 11. januarja

12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče. 18: Nega dojenčka (dr. Konvalinka-Tavčar). 18.30: Srbohrvaščina (dr. Rupel). 19: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj). 19.30: Plošče po željah. 20: Prenos iz Beograda. 22: Čas, poročila, Radio jazz.

Petek, 12. januarja

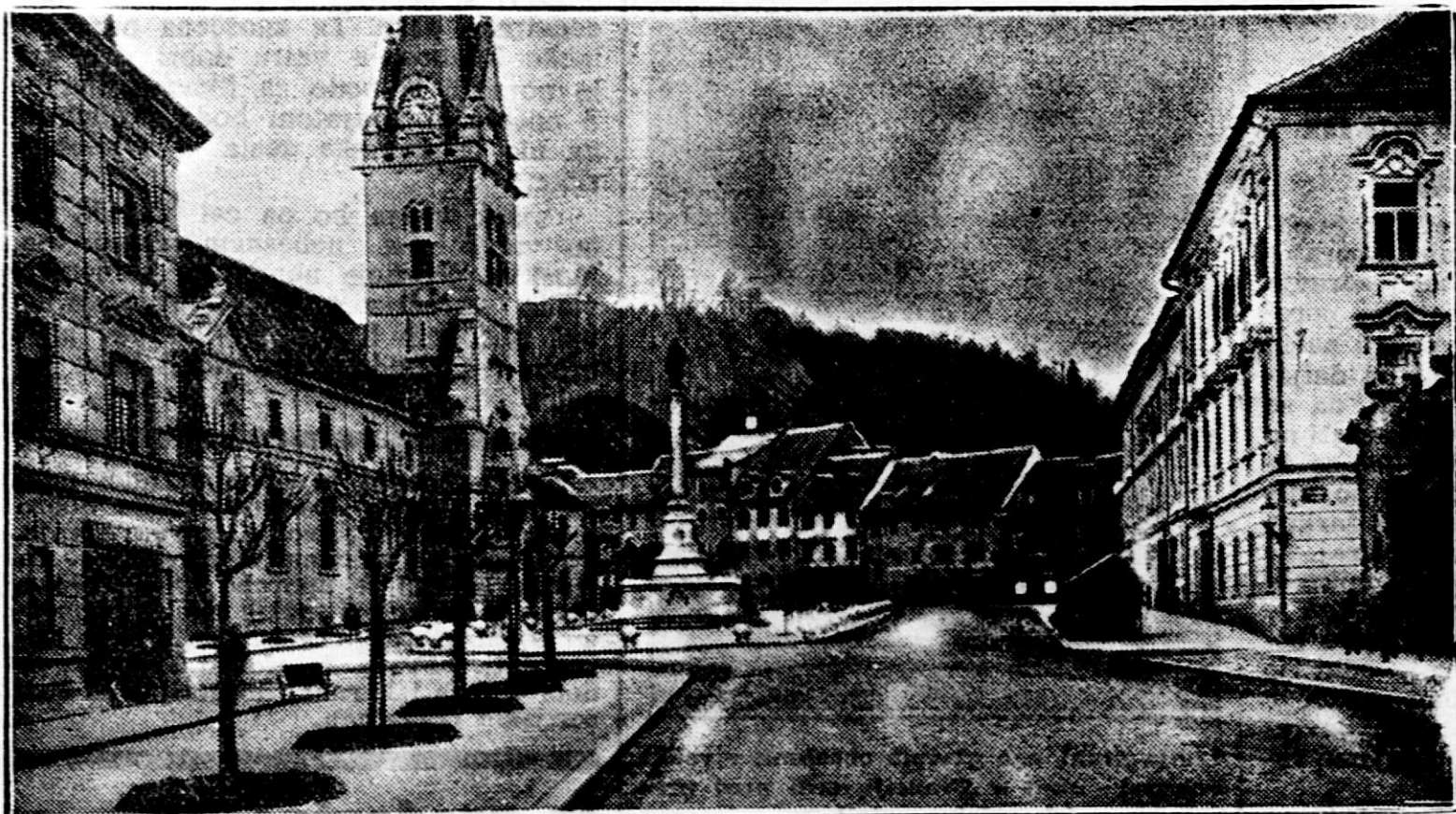
11: Solska ura: Smučanje (Janko Sacherl). 12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče. 18: Plošče. 18.30: Predavanje Narodne odbrane. 19: Sokolstvo. 19.30: Izleti za nedeljo (dr. Rudolf Andrejka). 20: Prenos iz Dumaja: Missa solemniss. 22: Čas, poročila, plošče.

Sobota, 13. januarja

12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče. 18: Plošče, stanje cest. 18.30: Zabavno predavanje (Valo Bratina). 19: Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. Verber). 19.30: Zunanji politični pregled (dr. Jug). 20: Radio orkester. 20.30: Saksofon solo, g. Zihler. 21: Božične pesmi v tercetu (sestre Stritar). 21.30: Čas, poročila. 21.50: Radio orkester in Radio jazz.

Pristopajte

k »Vodničevim družbi«

Šentjakobski trg s šentjakobsko cerkvijo in Virantovo hišo, kjer je naj naša poštna direkcija

navzdol z višini, ki smo se nanje povzpeli z največjimi napori.

Regulacija Ljubljane se je končno le premaknila in pričela menda zanesljivo gibati proti cilju, vedno bolj pa občutijo vsi sloji prebivalstva našega mesta in okolice popolno stagnacijo vprašanja glavne kolodvor, pozabili smo pa že akoraj

na potrebo nove pošte. Izpolnimo sanje desetih Ploščnikov in zabijmo zadnjo paro še v dvajset nebotičnikov ter jih napolnimo z nasjelegantnejšimi trgovinami in hoteli — čemu nam pa bo vse to ob smrdljivi Ljubljani in ob starem kolodvoru ter ob naši skromni pošti...

O regulaciji in kolodvoru ni treba nobene besede več, zato se pa pogovorimo o pozabljeni pošti.

S svobodo smo po prevratu dobili tudi svojo poštno direkcijo, ki nam je pošto takoj uredila tako izvrstno, da je postala vzor vsem drugim pokrajnam mlade države. Ljubljanska poštna direkcija je dala tiskati vsi poštne znamke in je z njimi zalagala vso našo državo, razen Srbije in Crne gore. Že od prevrata je pa naša poštna uprava tudi vedno v zadregi: za poslovne prostore, kar se tiče direkcije ter glavne in kolodvorske pošte. Dočim je direkcija po dolgem čakanju z na-

ni pa pospešila odpravo zlasti onih pošilk, ki jih pošiljatelj amečejo v poštne nabiralnike v poznih večernih urah. Tudi pobiranje pošilk iz poštne nabiralnikov bi namreč opravljala kolodvorska pošta, prav tako pa namerava poštna uprava premestiti tudi oddelke pisemskih, paketnih in denarnih pismonoš na kolodvorsko pošto. Kakor smo že omenili, je namreč vprašanje dostave poštne pošilk na področju ljubljanskega mesta najbolj pereče. Uprava sama je že nameravala dostavo razširiti tudi v šiško in preurediti vse dostavne okraje, ki se po svojem teritorialnem obsegu niso iz predvojnih časov izpremenili prav nič, pač so pa po številu hiš in prebivalstva narasli tako zelo, da dostavljač le z največjimi napori zmaga-jeje svoje delo. Da pri tem trpi točna in pravilna dostava, je samoobsebi umerno, vendar v tem pogledu ni bilo mogoče ukreniti ničesar, ker vsem oddelkom na glavni pošti tako silno primanjkuje prostora, da poštna uprava zaradi pomanjkanja prostora temu oddelku ne more dodeliti nobenega moza več. Enako je s paketnim dostavnim oddelkom, pri tem je pa treba upoštevati tudi škodo, ki nastaja s tem, da morajo pakete po nepotrebnem po enkrat nakladati in razkladati ter se pri tem paketi večkrat poškodujejo. Tudi preselitev glavne blaginje na kolo-

in njene vrednosti, pač pa moramo še poudariti važnost vprašanja zidanja nove pošte, ki ga nikakor ne smemo odlagati, da naše mesto zaradi zastajanja poštne prometa ne dočivi prevelike škode. Problem je sicer težak, a rešiti ga moramo prav kmalu in na vsak način.

MISTERIJ DŽUNGLE

je najsenzacionalnejši film, ki smo jih kdaj videli. Tu nastopa

Človek - gorila

Predstave ob 4., 7. in 9. — za praznike ob 3., 5., 7. in 9. uri.

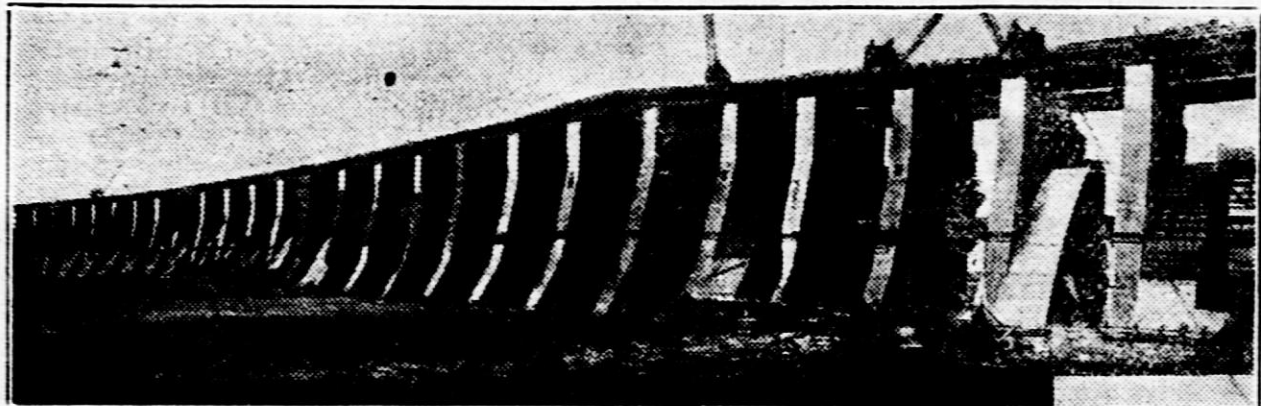
Zvočni kino DVOR

Telefon 27-30

Za Dnjeprostrojem še Volgostroj

Sovjetska Rusija je pripravila načrte novih ogromnih vodnih naprav — Pomen Volge

Novembarsko zasedanje sovjetske Akademije znanosti je bilo izključno posvečeno načrtu velike Volge, ki se je začel realizirati. Glavno besedo je imel graditelj Dnjeprostroja profesor G. M. Križanovski, ki je obširno poročal, kako je vlada prvotni načrt izpopolnila in odobrila. Končni načrt je bil sestavljen iz 70 načrtov in njegovo ogrodje je delo prof. Križanovskega samega. Del tega grandioznega načrta že realizirajo; grade namreč preliv, ki bo vezal reko Moskvo z Volgo. V novembru so začeli graditi dve veliki elektrarni, eno v Jaroslavu, drugo pa v Permi. Pod vodstvom ing. Čapligina so začeli obnem graditi novo ogromno elektrarno v Samari. Prof. Čapligin je poročal akademiji o teh delih. Vlada je naročila strokovnjakom pod vodstvom akademika Aleksandrova, naj pripravijo načrte za zgraditev nove ogromne elektrane v Kamišinu na južni Volgi.

Ogromen jez Dnjeprostroja

Predlanskim so sovjetska vlada odobrila načrt glede namakanja nerodovitnih krajev Zavolžja, kjer hočejo pridelovati letno 300 milijonov pudov pšenice. Voda bi se dovajala iz Kamišinskega, 23 metrov visokega jez, ki bi omogočil namakanje vseh krajev od Samare do Kamišina, torej dobre 4 milijone ha zemlje. Ko je bil odobren načrt velike Volge, ki naj bi bila do leta 1942. v sredini struge povsod globoka 5 m, so kamišinski projekt znova proučili in ugotovili, da zadostuje v ta namen. Pred zasedanjem Akademije znanosti je bil končno odobren tudi načrt preliva med Volgo in Donom, a načrt Maniškega preliva je bil odgojen na poznejši čas. S tem bo zvezano Črno morje s Kaspiškim. Križanovski je v svojem poročilu pozdravil ta sklep s citiranjem Leninovih besed. Lenin je namreč nekoč dejal, da je treba ti dve morji zvezati. Gre torej v celoti v načrtu velike Volge za nove vodne komunikacije, za elektrifikacijo in namakanje Povolžja, za novo organizacijo vse te krajine, ki predstavlja 14,3 % ozemlja vse Rusije.

Povolžje meji na severozapadu na industrijski Leningradsk, od vzhoda se mu približuje Uralsko z Magnitogorskom, na jugu pa Donbas s premočnim, železom in Dnjeprostrojem. Po Maniču je Kaspiško morje zvezano s Kavkazom. V Zavolžju in Povolžju je 64,6 milijonov ha pašnikov, 20 % pašnikov vse Rusije. Gozdov je 70 milijonov ha, kar pomeni 12 odstotkov vseh gozdov Rusije. Tri četrtine vsega škriljevca v Rusiji krije v sebi zemlja v Povolžju. Tam je tudi mnogo gradbenega in tlakovnega kamna, železne in niklove rude, žvepla itd. Najdejo se pa tudi dragocene kovine. Volga in Kaspiško morje dajeja Rusiji dobro tretjino vseh rib, kar jih pojedo doma in izvozijo. Tu nalove vsako leto za dobrih 100 milijonov rubljev rib in z ribolovom se preživlja 150.000 ljudi.

Vse to prica o važnosti Volge. Po tovrnem prometu je že zdaj Volga prva reka na svetu. O tem je poročal akademiji znanosti prof. Kogan-Bernstein. Vse reke Nemčije nimajo letno toliko tovor-

nega prometa, kakor Volga sama. Pro-met po rekah in prelivih se bo pa zelo povečal s končno regulacijo, ki predvideva zvezo Volge z Donom, priključitev Volge na Dnjepr in Pečoro, na marinski sistem, na Ob in Irtyš. Tako bo Volga zvezana z vsemi ruskimi morji, z Belim, polarnim, Baltičkim, Azovskim, Črnim in Kaspiškim. S tem bosta pa Povolžje in Moskva zvezana z Uralom in Kuzeckom, s tem ogromnim ležiščem najboljšega premoga.

Zelo važno je tudi vprašanje elektrifikacije. Ta dela so bila poverjena konstruktorju dnjeprostorske elektrarne Vedenjevu. Energetični inženir Akademije znanosti je izračunal, da bodo dajale hidroelektrarne na Volgi letno od 16 do 39 milijard kilovatnih ur. Druga številka pomeni maksimum proizvodnje električne energije v Nemčiji, pa še tam je bila dosežena ta količina samo v enem letu. Samarska in kamišinska elektrarna

kraju, ali pa jih spravljali tja, kjer jim je bilo določeno mesto v piramidi. Če si razlagamo gradnjo piramid tako, niso piramide več čudo sveta, temveč ogromna stavba, ki si jo pa lahko razlagamo in je bilo za njo potrebno razmeroma malo delavcev. Domnevo, da so bili kvadri izdelani na stavbišču, potrjuje tudi to, da se dobro prilagajajo drug drugemu in da so precizno izdelani. Končno se sklicuje Calmels tudi na francoskega kemika La Faye, ki je svojčas preiskal egiptске piramide in izjavil, da se mu zde prej iz umetnega, nego iz naravnega kamna. Proti Calmelsovim trditvam je pa nastopil znani egiptolog čikaške univerze dr. Breasted, ki trdi, da so egiptске piramide iz naravnega apnenca, ker Egipčani cementa in betona sploh niso poznali.

Divjak najboljši poznavelec goril

Belgijska stanica v Rutšuru v tropičnih pragozdovih Konga, zgrajena za opazovanje tropičnih živali, posebej goril, je ugotovila, da žive v neraziskanih krajih centralne Afrike ogromne ruse gorile. Raziskovalcem je storil pri težkem delu mnogo uslug sultan Sasciula, nepismeni poglavar pritlikavskega plemena Bambuti. Pascinula pozna namreč zelo dobro vse gorile na svojem prostornem ozemlju, zna njihove sorodniške vezi, rodove in plemena, pa tudi kraje, kjer se najraje zbirajo.

Poglavar pritlikavskega plemena je dal raziskovalcem mnogo važnih informacij in na njihovi podlagi so morali deloma izpremeniti svoje dosedanje nazore glede življenja goril. Raziskovalci verjamejo poglavarju pritlikavcev, da žive v neraziskanih pragozdovih Konga orjaške, civiliziranemu človeku še neznane gorile. Ne izključujejo niti možnosti, da se bodo našle še druge doslej neznane živali, a morja tudi živali, ki pomenijo prehod med najvišjo vrsto človeških opic in človekom.

Čuden drsalec

Tega grotesknega plesalca na ledu so občudovali te dni v St. Moritzu

Prenašanje bolezni na daljavo

Novo strašno morilno sredstvo je odkril baje ravnatelj poskusnih laboratorijev angleške Lige narodnega zdravja prof. Newell. »Sunday Dispatch« poroča, da je angleški učenjak odkril način prenašanja nalezljivih bolezni na daljavo. Njegovi poskusi so pokazali, da se da strupena kultura bacilov prenašati po zraku, kakor hertzovski valovi, da se da ugotoviti dolžina te radiacije in po njenem ojačanju porabiti jo v obliki žarkov za pošiljanje letala na določeni kraj.

Prof. Newell je baje napravil mikrobo- no ozračje okrog človeka in s tem ga je okužil na večjo razdaljo z nalezljivo boleznijo. Učenjak smatra svoje odkritje za strašno bojno orožje. Meni pa, da bi se dala radiacija mikrobnih valov odvrčati tako, kakor lahko preprečujemo radio oddajo.

Težke jedi

Težke, neprijetne sanje, ki mučijo človeka vso noč, često pa tudi čez dan, ker so krive, da je slabe volje, ne izvirajo vedno od težkih jedi, zavzvitih pred spanjem, kakor se splošno domneva. Večkrat so krivi tudi preutrujenosti živci, drugič zopet telesna indispozicija, včasih pa res povzročijo mučne sanje težka jedila. Neki angleški zdravnik piše o vplivu težkih jedi na sanje in naštevane nekatere jestvine, kot izrazite povzročitelje težkih sanj. To so težko prebavljiva jedila. Ljudje, ki imajo slabo prebavo, bi ne smeli zvečer mnogo jesti, zlasti pa ne težkih jedil, ker jih sicer mučijo težke sanje.

Ribe in bel kruh so za večerjo mnogo boljše, kakor recimo zrezek. Večin. ljudi bo pa nasvet angleškega zdravnika odveč, ker jim gmotne razmere ne dovoljujejo, da bi si privoščili za večerjo beefsteak. Ni pa samo beefsteak težka jed, temveč tudi navidezno lahki krompir žledec obteži in je težko prebavljiv, zlasti če ga jemo v kosih. Najslabše so pa jedi, ki leže delj časa

v želodcu, kakor bob, fižol, močno začimjene jedi itd. Glavno pa je, da večerja, pa naj bo že kakršnakoli, ni toplejša od toplote človeškega telesa.

Otroka kancelarja Dollfussa

Na sliki vidimo sinčka in hčerko avstrijskega kancelarja Dollfussa, ki jima politika še ne dela nobenih preglavic.

Kruto maščevanje zavarovanca

Iz Budimpešte poročajo o nevarnem zavarovancu Mihaelu Detenyju, ki se je kruto osvetil zavarovalnici, ker mu ni hotela posoditi 50.000 pengő. Velika zavarovalnica v Budimpešti je dobila nekega dne pismo, glaseče se: »Prihajam s predlogom, ki ga morate v lastnem interesu sprejeti. Podpisani M. Deteny sem pri vas zavarovan za 200.000 pengő za primer naravne smrti in za 400.000 pengő za primer smrtne nesreče obojane nasilne smrti. Nujno potrebujem 50.000 pengő in če mi jih ne pošljete, vam pripravim neprijetno presenečenje, ki vas bo veljalo 400 do 500.000 pengő, kajti v tem primeru se prostovoljno odpovem življenju.«

Zavarovalnica je dala zadevo preiskati, toda njene informacije niso vzbujale nobene bojazni. Zato je posojilo odklonila. Deteny je pa res nujno rabil denar, ker mu ga ni hotela dati zavarovalnica, se je obrnil na prijatelja. Ker mu je pa tudi prijatelj odklonil posojilo, se je Meteny strašno razjezil in prijatelja ubil. Prišel je pred sodišče, bil je obsojen na smrt in obsojen. Njegovi dediči so zahtevali potem od zavarovalnice izplačilo zavarovalnine in sodišče jim je dalo prav. Zavarovalnica jim je morala plačati 200.000 pengő, a to še ni bilo vse. Deteny je bil zavarovan pri isti zavarovalnici za 400.000 pengő za primer nasilne smrti. Sodišče je priznalo njegovim dedičem tudi to zavarovalnino in tako je morala odšteti zavarovalnica 600.000 pengő, ker ni hotela posoditi zavarovancu 50.000.

K vohunski aferi v Franciji

Lidija Stahl, ena glavnih oboženk v veliki vohunski aferi v Franciji, sedi pred preiskovalnim sodnikom

Skrbi francoske državne loterije

Ravnateljstvo velike državne loterije je spoznalo resničnost pregovora, da napake človeka uče, ko je odredilo izplačilo dobitka v znesku milijon frankov na ponarejeno srečko. Pomotoma izplačani dobitki je bil sicer vržen, toda ravnateljstvo se hoče kljub temu v bodoče zavarovati pred takimi pomotami. Če pride v bodoče srečni dobitnik k blagajni loterije po denar, se bo moral sprijazniti s tem, da bodo njegovo srečko röntgenološko temeljito preiskali, da ugotove, če je prava. V času, ko bodo izplačevali dobitke, postavijo v blagajniške prostore državne loterije Röntgenove aparate, ki jih imajo tudi v Louvru, kjer ugotavljajo z njimi pristnost slik.

Ravnateljstvo francoske državne loterije ima pa še druge skrbi. Nedavno je umrl v neki britanski vasi 80-letni kmet, ki je vzel svojo srečko s seboj v grob. Čudno naključje je pa hotelo, da je zadela ta srečka milijon

frankov. Kaj storiti? Sorodniki po smrti osrečenega kmeta so se oborožili s krampi in lopatami, hoteč odkopati mrliča in poiskati srečko. Policija jim je pa to prepovedala. Nestrpni dediči morajo zdaj čakati, da dobe od sodišča dovoljenje, ker sicer ne smejo odkopati mrliča, ki je vzel s seboj v grob srečko s tako bogatim dobitkom. Da se v bodoče prepreči taki primeri, hočejo Francozi s posebnim zakonom prepovedati jemati s seboj v grob srečke državne razredne loterije.

Velike bančne sleparije

Pozornost francoskega tiska je posvečena zadnje dni velikim sleparijam v Bayonneski banki, ki dosegajo po cenitvah preiskovalnih sodnih organov pol milijarde frankov in jih bomo torej lahko prištevali med največje sleparije našega stoletja. Gre za ustanavljanje fiktivnih delniških družb ter vpisovanje ponarejenih delnic. Glavni organizator je bil 45-letni rumunski državljani Aleksander Stavisky, dobro znan v bančnih, finančnih, gledaliških in družabnih krogih kot zelo ugleden in podjeten mož.

Glavni slepar je pa imel več pajdašev. Eden izmed njih, ravnatelj velikega gledališkega podjetja »Empire«, je pobegnil in policija ga zamašči. Pravočasno je odnesel pete tudi Stavisky sam. Za predstave v gledališču »Empire« je skrbela med božičnimi prazniki na svojo pest Zveza francoskih igralcev. V sredo so pa gledališče uradno zapečatili.

Umetno drsanje

Dva znamenita drsalca razkazujejo svojo spretnost na ledu

Film na nebu

Sovjetska vlada je pripravila za letošnje leto pospešeno protiversko propagando, ki hoče porabiti za njo med drugim tudi celo vrsto novih sredstev, posebno na umetne oblake projicirane svetlobne slike. Letalo preleti nekaj sto metrov visoko trg Urickega v Moskvi in zapusti za seboj oblak kondenzirane pare. Ta zgledena para bo lahko kljubovala vetru dobri dve uri in porabili jo bodo za filmsko platno. S posebnim aparatom bodo projicirali na njo protiverska gesla in svetlobne slike.

Višek vsega bo pa cel film, ki ga bo videla na nebesnem platnu vsa Moskva. Pozneje namerava sovjetska vlada vpriči v svojo propagando še več podobnih filmov. To bo pač prvi primer, da bodo ljudje videli filme na nebu.

Živno bolnim in otožnim nudi mila naravna »Franz Josefov« voda dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Po izkušnjah znamenitih zdravnikov za živčne bolezni je uporaba »Franz Josefov« grenčice pri težkih obolenjih možganov in hrbtnege mozga najtopleje priporočati. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Iz zgodovine poročnih prstanov

Zamenjavati prstane v znak veljavnosti prireze zvestobe za vse življenje v starem veku še ni bil običaj. Prstan, ki ga je nataknil mož ženi na prst, je bil znak gospodstva, kajti prstani so bili takrat plačilo. V krščanski dobi je postal prstan simbol svobode žene, kakor priča napis na enem najstarejših prstanov: »Tvoja po lastni volji«. Krasna so bila zlatarska dela v srednjem veku. Prstan v obliki kake je pomenil večnost. Podana roka je pomenila isto. Na prstanih so bile večkrat tudi doprsne podobe zakoncev.

V dobi rokokoja in pozneje so postajali poročni prstani vedno lepši, na drugi strani je pa izgubljal ta običaj na prisrčnosti. Poročne prstane so krasile začete črke imen zakoncev ali pa besede ljubezni. Po Napoleonovih vojnah je postal poročni prstan naveden ploščat obroček, zdaj širši, zdaj zopet ozki in v tej obliki se je ohranil do naših časov. Najmodernejši so poročni prstani iz platine in belega zlata.

Učenjak veruje v čarovnije

Znani angleški psihijater je izdal knjigo »Nevidni vplivi«, ki se peča s črno magijo in ki je zakrivila, da je moral njen avtor dr. Aleksander Cannon odložiti svoje mesto na londonski kliniki. Učenjak trdi v svoji knjigi, da se zna oprostiti privlačnosti zemlje ter se prenesti čez 20 m široko razpoko v zemlji, dalje, da je videl na lastne oči, kako je tibetski lama obudil človeka, ki je umrl pred sedmimi leti in da na njegovo povelje usahnilo bujno rastoče drevo. Smrt znanega londonskega sodnika Mc. Cardia, ki si je nedavno končal življenje, pripisuje dr. Cannon magičnim učinkom Reda bele roke in pojasnjuje to v svoji knjigi takole:

»Pred sedmimi leti je posetil znan evropski sodnik orient. Tam se je spri z možem, ki po znanosti ni bil nič posebnega, v resnici pa velik čarovnik. In ta je dejal sodniku, da bo čez sedem let samoten umrl. Svet bo prepričan, da si je končal življenje, v resnici ga bo pa pogubila nevidna čarovnikova roka. In točno čez sedem let so angleški listi obširno poročali o samomoru neznane sodnika, ki si ga ni znal nihče pojasniti.

Dr. Cannon je veljal doslej v znanstvenem svetu za velikega strokovnjaka. Izdal je splošno rabljeni priročnik »O temeljih psihijatrije«. Predno se je naselil v Londonu, je živel dolga leta kot zdravnik v Montreuxu, od-

koder je večkrat potoval v Tibet. Čim je izšla njegova knjiga, je moral zapustiti psihijatrično kliniko in ga nočejo sprejeti nazaj niti kot bolnika.

Iz česa so zgrajene egiptske piramide

Od časa do časa se sproži vprašanje, ali so egiptске piramide zgrajene iz naravnega kamna ali pa so stari Egipčani že poznali izdelovanje umetnega kamna. To teorijo zagovarja francoski učenjak Calmels v članku, ki ga je priobčil v reviji »General des Matiers Plastiques« in ki je vzbudil v znanstvenem svetu mnogo zanimanja. Na podlagi mnogih izkušenj trdi Calmels, da je izključeno, da bi bili stari Egipčani gradili piramide iz naravnega kamna. Učenjak trdi, da bi ljudje nikoli ne mogli spraviti skupaj tako velikih kvadrov, kakor so v piramidah. V piramidah samih po vidimo kompliciran sistem celic in hodnikov, razporejenih po astronomičnih smernicah. Ze to priča, da piramide niso bile zgrajene iz grobih kvadrov, položenih v vrstah drugi kraj drugega. Poleg tega v okolici piramid niso našli kamnolomov. Če bi bili gradili piramide iz naravnega kamna, bi bile stale blizu Mokatskega pogorja, ker bi ne bilo treba kvadrov voziti tako daleč.

Zato je francoski učenjak prepričan, da so graditelji piramid izdelovali kamnite kvadre na stavbišču tako, kakor izdelujemo zdaj listi beton. Tekočo kamnito snov so nalivali v lesene modele in jo pustili, da se je strdila. Potem so les odstranili in kvadre pustili bodisi na

Novo šolsko poslopje potrebujemo

Nujna potreba zgraditve poslopja za III. državno realno gimnazijo v Ljubljani

Ljubljana, 5. januarja.

O tej nujni potrebi prav za prav ne bi bilo treba nobene besede izgovoriti in vendar smatramo prizadeti starši to zadevo za tako važno in neodložljivo, da jo izročimo javnosti na način, ki naj temeljito pojasni skrajno potrebo zgraditve tega poslopja.

III. državna gimnazija (naslednica nekdanje nemške gimnazije) je bila nastanjena v Waldherrjevi zasebni hiši v Beethovnovi ulici. Prosvetno ministrstvo je to gimnazijo 1. julija 1932 leta ukinilo, v začetku šolskega leta 1933/34 pa na novo otvorilo in odredilo njeno nastanitev v poslopju v Verzi ulici (nekdanja realka), ki je last Ravnateljstva gimnazij in v katerem je nastanjena Ljubljanska I. državna gimnazija. Obe gimnaziji sta torej sedaj v isti zgradbi nastanjene v isti privatni hiši.

To, kaj pomeni, da sta dva z dijaki prenapolnjena zavoda nastanjena v istem poslopju, vemo dobro oceniti in v slabem pomenu besede starši, katerih otroci posejajo ti dve gimnaziji, ki trpe zaradi posledic take preobremenitve šolskega poslopja na zdravju in pa tudi na uspehih. Čiščenje in prezračevanje učilnic in telovadnice je mogoče le v nezadostni meri, kar je čisto v ta namen med odhodom učencev, ki so imeli pouk dopoldne in prihodom učencev, ki ga imajo popoldne, odločno preprečeno. Dopoldanski pouk neha ob 12.15, popoldanski pa prične že ob 13.30. Popoldanski pouk mora začeti tako zgodaj, da morejo dijaki, ki se vozijo domov po železnici, še pravočasno na vlak in da tisti, ki stanujejo daleč na periferiji v jesenskem in zimskem času ne bodo domov po samotnih poteh v temi ulic trdem mraku. O tem menda ni treba izgovarjati besed, da popoldanski pouk ne more biti tako uspešen, kakor je dopoldanski, ko je telo odpočito in je tudi duh vse bolj svež in sprejemljiv. Prvi popoldanski ure, ko je telo še zaposleno s prebavo in zadnje popoldanske ure, ko je že utrujen, ne morejo roditi dobrih duševnih uspehov. Zavaljo popoldanske pouka dijaki ne morejo posejati dijaških predstav v gledališču, ne morejo v Glasbeno Matice in niti ne k sokolski telovadbi, ker so v šoli skoraj vse dni zaposleni do 18.50. Neizogiben je redni popoldanski pouk ob sožitju dveh zavodov v istem poslopju. Ta moment je tudi silno važen pri ugotovitvi eventualnih poškodb šolske opreme in inventarja, ker vake dijaški krivdo na tovariše drugega zavoda. Šolska prireditve so tudi ovirane, ker je obema zavodoma le ena skupna telovadnica na razpolago.

V poljskoj nai navedemo, da šteje I. državna gimnazija 200 na večini prenapolnjenih oddelkov, III. državna gimnazija pa 16 ravnotako prenapolnjenih oddelkov. V poslopju je samo 20 učilnic — torej morata obe gimnaziji imeti pouk manjše dopoldne in popoldne.

Radi pomanjkanja profesorjev je pouk na obeh zavodih reduciran, zato je ta način še izvedljiv. Jasno pa je, da s takim časom, ko se pouk vrši v nezmanjšanim predpisanim normalnem obsegu, ne bo več mogoče sožitje obeh zavodov v istem poslopju, kar ima več razredov bolj ur na teden pouka, da ga ni mogoče spraviti v šestih pol dnevih po 5 ur. Treba bi bilo v tem primeru še posebej nekaj pol dni, kar je pa v enem in istem poslopju pri sedanjih in bodočih prilikah nemogoče.

Kar številno dijakov od leta do leta raste, bo že v prihodnjem šolskem letu na obeh zavodih treba otvoriti vsaj še po dve novi paralelki in bodo nastale še večje težave, kam s temi novimi oddelki.

Tudi na II. državni gimnaziji na Poljanah že letos primanjkuje prostora, kar na tem zavodu številno dijakov istakotako raste in do drugega leta tudi tam treba otvoriti paralelke. Oddaja dijakov iz I. in III. realne gimnazije na II. na Poljanah bo torej popolnoma izključena.

Gola istina je, da se je tudi v Ljubljani po prevaru število srednješolskega dijaštva ogromno pomnožilo — ves ta čas pa se ni zgradilo nobeno šolsko poslopje — pač pa se je odpravilo najem uvodoma omenjene zasebne Waldherrjeve hiše v kateri je bila četudi zasilo nastanjena III. državna gimnazija.

Poglejmo pa sedaj na določila zakona o srednjih šolah z dne 31. avgusta 1929. Ta zakon velja (§ 10.), da za državne srednje šole mora obstojati ali se zgraditi posebno poslopje in da se nikoli, tudi ne začasno ne sme uporabiti poslopja druge šole.

Ta poslopja morajo ustrezati vsem higijenskim in vsem šolskim potrebam. Gradnje poslopja, namenjenega za državno srednjo šolo, se sme začeti samo, ko predhodno odobri načrte prosvetni minister sporazumno z ministrom za zgradbe in ministrom za narodno zdravje, občina, v kateri se otvara državna

srednja šola, mora dati potrebne zemljišne (§ 12.) za šolsko poslopje. Stroški za gradnjo, presidavo in vzdrževanje poslopja zadevajo banovino. (V Beogradu, Zemun in Pančevu državo.) Za gradnjo ali prezidavo šolskih poslopj se mora banovina zadovoljiti, če to dovoli država. Z uveljavljenjem tega zakona, (§ 126.) morajo postavljati banovine redno v svoje letne proračune potrebne stroške za vzdrževanje šolskih poslopj, kakor tudi za izdatke kurjave, razsvetljave in vode. — Šolska poslopja državnih srednjih šol, ki ne ustrezajo zahtevam določb tega zakona (§ 128.), se morajo nadomestiti v petih letih z novimi.

Mestno načelstvo ljubljansko je že leta 1930, ponudilo za zgraditev novega šolskega poslopja potrebno zemljišče na severozapadnem ozlu pokopališča pri sv. Krištofu ob Linhartovi ulici in je tudi že banska uprava v proračunu leta 1931 in 1932 postavila primerno visok amortizacijski znesek za kritje gradbenih stroškov, nesrečno ukinitev zavoda (1. julija 1932) pa je vso akcijo za zgraditev novega šolskega poslopja ustavila.

Tak je dejanski stan te važne preče zadeve, ki naravnost kriči po takojšnji ukrepanju potrebnih korakov od strani mestnega načelstva in banske uprave, da se še sedaj zagotovi preselitev III. državne gimnazije v začetku šolskega leta 1934/35 v novo moderno poslopje na novo nastalem delu mesta Ljubljane.

Treba se pa žuriti in niti dneva samuditi, da se ta več kot upravičena zadeva takoj brez odloga sproži in spravi v tir.

Se je čas — samo dobre volje in sporazuma je treba — pa bo šlo!

Eden v imenu mnogih prizadetih staršev.

Človekoljubno delo trboveljskih Kolašic

Trbovlje, 4. januarja.

Tukajšnje Kolo jugoslovenskih sester lahko prštevamo med najagilnejše in najpoštenjše ljudske organizacije v trboveljskem rudarskem revirju. S hvalostno in ljubeznijo se je oklepajo naše revne rudarske matere, saj se je prav na pobudo te človekoljubne organizacije ustanovila pred dvema letoma mladinska kuhinja »Kraljice Marije«, v kateri prejema dnevno prehrano več sto bednih rudarskih otročičev. Toda ne le svojim najrevnejšim bratcem in sestricam, rudarskim otročičem posvečajo naše vrle Kolašice vso sestrsko skrb, marveč v veliki meri tudi onim številnim bednim rudarskim staropokojcem in revnim vdovam, ki žive na stara leta v največji bedi in pomanjkanju. Doslej je Kolo jugoslovenskih sester vsako leto na rojstni dan Nj. Vel. kralja obdarilo nad 100 najrevnejših in najbednejših onemoglih ženic v revirju z živim in drugimi življenjskimi potrebščinami.

Tako je bilo tudi lani na rojstni dan Nj. Vel. kralja obdarovanih 60 bednih rudarskih družin z živili, 33 otrokom pa so Kolašice podarile močne čevlje, razen tega pa so izdale med največje otroke 120 nakaznic, t. j. za 120 otrok, ki bodo prejeli v šoli v opoldanskem odmoru mleko in kruh.

Jasno je, da spričo tolike dobrodelnosti in požrtvovalne ljubezni do trpečega bližnjega tudi med rudarskim ženskim združenjem za to plemenito jugoslovansko žensko organizacijo čedalje bolj narašča in tako smo nedavno ob priliki nekega predavanja, ki ga je priredilo Kolo jugoslovenskih sester, z zadoščenjem ugotovili, da so večina udeleženk rudarske žene in revne onemogle staropokojenke, ki vidijo v Kolu jugoslovenskih sester svojo najjačjo življenjsko zaščito.

Kolo jugoslovenskih sester v Trbovljah se pravilno zaveda, da bi bila vsa patriotična čuvstva, ki jih širi in izpoveduje Kolo med delovnim ljudstvom, iluzorna, če ne bi bila prepojena tudi s socialnim čutom in sestrsko ljubeznijo do trepetnih bližnjih.

Kakor vsako leto, tako bo tukajšnje Kolo jugoslovenskih sester tudi letos praznovalo rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije s prireditvijo operetnega večera v tukajšnjem Sokolskem domu 12. t. m. ob 8. uri zvečer. Kakor lani priredile operetni večer tudi letos člani ljubljanske opere, zato vladja zanj še sedaj veliko zanimanje v vseh slojih prebivalstva. Čisti dobiček te patriotične prireditve pa je namenilo Kolo naši revni šolski deci.

DANES VELIKA PREMIERA PREKRASNEGA
FILMA Z LJUBKO

Franciško Gaal

Režija: GEZA BOLVARY

FILM JACI OD »PAPRIKE« IN »POZDRAVLJA IN POLJUBLJA TE VERONIKA«.

ELITNI KINO MATICA

Telefon št. 21-24

Rezervirajte vstopnice. Predprodaja od 11.—1/13.

Predstave ob 4., 7% in 9%, za praznike ob 3., 5, 7% in 9%.

NOV FOXOV ZVOČNI ŽURNAL

Iz Trebnjega

— Prijavljajte posle! Občina poziva vse, da prijavljajo svoje posle ob vstopu v službo. Posebno sedaj ob novem letu, ko se posli menjavajo, mnogi gospodarji svojih uslužbencev ne prijavljajo, za kar imajo precej hujše posledice in obšutne kazni. Vsakega uslužbenca, ki nastopi službo, prijavite pri pristojni občini!

— Tuji v zadnjem četrtletju. Po statističnih podatkih je Trebnje obiskalo lani v zadnjem četrtletju 117 tujcev, večina poslovno, med njimi tudi nekaj izletnikov. Iz inozemstva je bilo v tem četrtletju 8 tujcev poslovno. Tujski promet je v tem času nazadoval. Pričakovati pa je porast poleti.

— Izsleden vlomilec. Orožniki so na Ponikvah izsledili in aretirali dva sumljiva tujca, od katerih eden je vlomil v pisarno novomeškega odvrednika dr. Trošta in odnesel suknjo. Oškodovanec je suknjo prejel nazaj, vlomilec pa je bil izročen sodišču.

— Vreme se je izpremenilo. Tople južne sapa pobirajo sneg in tam pa še dežuje. S smučanjem pri nas ni nič in zaenkrat smučarji čakajo le, da se vreme zopet izpremeni.

Iz Metlike

— Vse naše naročnike, ki so z naročnino v zaostanek, prosimo, da isto čimprej poravnajo, ker je naročnina res malenkostna, a z zamudami povzroča jo naraščajo upravni stroški.

— Lepo uspelo silvestrovanje. Metličani so radi veselili in so tudi zadnji dan starega in slabega leta v veselju zakopali. Prav pristen večer je v prostorih naše čitalnice priredilo Tujsko prometno društvo, ki mu je to že drugo silvestrovanje. Šramel, dasi v zadnjem hipu za silo improviziran, je vso noč odlično zabaval goste, da so bili še starejši kar poskočeni. Pohvaliti moramo naše godbenike, ki bi z vztrajno vajo lahko še mnogo dosegli. Klavir je igral g. Slavko Guštin, harmoniko g. Fišter, orglice vseh durov naš znan virtuoz na tem instrumentu g. Janez Prosenik, violino g. St. Rajmer, violo g. R. Rajmer, kitaro g. P. Rajmer in boben g. L. Weiss. Zabava je bila sploh odlično pripravljena, a tudi dobra kapljica je pripomogla, da smo novo leto kar najbolj veseli dočakali. Do zgodnje ure se je mladina vrtila, proti štiri uri zjutraj pa so godbeniki odšli še našemu županu g. Ivanu Malešiču, ki je že skoraj mesec dni bolan, voščiti novo leto. G. županu želimo, da bi kmalu okreval in prijel za delo v korist in napredek Metlike.

— Najsiromajnejši prebivalec Metlike bo namenjena prva predpustna zabava, ki jo priredijo 14. januarja v prostorih naše narodne čitalnice metliški fantje in dekleta. Glede na plemeniti cilj te zabave naprošajo prireditelji gg. gostilničarje, da ta dan ne prirejajo zabav, a vse meščane, da nabitalec ne puste praznih rok od svojih hiš. Podrobni program bo še pravočasno objavljen. Metličani naj bi se te zabave udeležili v čim večjem številu in tako izdatno podprli svoje najrevnejše sosesčane.

— Slabo vreme. Že delj časa imamo silno slabo vreme in je zadnje dni le deževalo, vmes je pa naletaval moker sneg. Temperatura se je dvignila in se je tudi sneg počel tati, zaradi česar je Kolpa v prejšnjem tednu precej narasla tako, da je v spodnjem toku proti Karlovcu dosegla skoraj 5 metrov nad normalo. Skode ni bilo nobene, zlasti ne v naših krajih, kjer je zaradi globoke struge Kolpe omogočen nagel odtok.

— Podpirajte delo za napredek Metlike! Z novim letom, ko tudi naše Tujsko prometno društvo stopa v drugo leto svojega delovanja, naj bi pristopilo čim več novih članov, da bi s skromnimi prispevki omogočimo najzanesljivejšega vodnika.

Jamčil je zanj, češ, da se je njegova zanesljivost že večkrat izkazala v službi tujcev.

Poročnik se je zmenil z vodnikom, da krenejo naslednjega dne zgodaj zjutraj na pot.

Vodnik je bil mož štiridesetih let, kolikor se je dalo soditi po njegovi postavi.

Znano je, da se po obrazu zelo težko določi Indijanceva ali zamorčeva starost.

Ta Indijanec je bil Huron. Pravil je, da je že davno zapustil svoje pleme in se preselil k belokozcem. O njem je bilo znano, da je često izgubil iz svojega novega bivališča in da ga dolgo ni bilo nazaj. Potem se je po nenadoma zopet pojavil in začel znova opravljati svoje posle.

Govoril je zelo mnogo o tem, da sovraži Angleže, in o bojih, ki se jih je udeleževal.

Ko se je d'Orvelles prvič sestal z njim, je opazil, da Indijanceve oči ne morejo dolgo gledati na en kraj. Indijanečev smehljaj je bil nekaj posebnega in poročnik je opozoril nanj Marjano.

To je bilo prej krčevito stiskanje ustnic nego smehljaj.

Toda vsem tem podrobnostim poročnik ni pripisoval velikega pomena.

Jutri krenemo na pot! — je dejal Indijancu.

Jutri zjutraj, ko obledi luna.

Škandal v Budimpešti

VELEFILM LEPOTE, ELEGANCE IN LJUBKOSTI

Szőke Szakall
Hussar - Puffy
Paul Hörbiger

SKRBIJO, DA SE PUBLIKA
ZABAVA IN SMEJE

Advokat

Dr. Vladimir Grossmann

Je otvoril svojo odvetniško pisarno

v LJUBLJANI, Cigaletova ulica 1/L.
(vokal Tavčarjeve ulice 7, nasproti sodišča.)

Iz Novega mesta

— Obrtno društvo za Novo mesto in okolice, ima jutri redni mesečni shod v prostorih Obrtnega društva, v Sokolskem domu, ob pol 2. uri popoldne. Poleg funkcionarjev društva bo poročal tudi svetnik zbornice za TOI g. Windšer Josip, o delu zbornice za TOI in drugih obrtnih zadevah. Zanimivo bo zlasti referat g. Kastelica Edmunda, načelnika gremija trgovcev za novomeški srez in člana davčnega odbora, ki bo govoril o davčnih zadevah. Posledni, daljši referat pa bo imel župan dr. Režek o občinski gospodarski politiki. Člani Obrtnega društva se bodo ob tako zanimivem dnevnem redu gotovo udeležili shoda.

— Nesreča na lovu. V aredo se je na lovu v Gotni vasi pripetila zopet nesreča, ki pa je imela le manjše posledice. Poleg drugih lovec je bil na lovu tudi župan sosadne, smilnelopiške občine g. Matko Josip, kateremu je na vlažnih tleh spodrsnilo ob korenini, v istem hipu pa se mu je tudi sprožila puška. Vsa naboja ga je zadel v levo nogo ter mu skoro odbil palec. Ker se je raznesla po mestu vest, da se je g. Matko težko ponesrečil oziroma, da je že v zadnjih zdihljajih, bo gotovo še dolgo hodil na lov. Zaenkrat je v oskrbi bolnice Usmiljenih bratov v Kandiji.

— V našem srezu se vrše, kakor povsod številne avtomobile odjave radi prevelikih takse. Že dosedaj bi na ta način država utrpela okroglo Din 100.000 dohodkov.

— Iz Los Angelesa v Novo mesto v 12 dneh. Pred dnevi je prejel naš rojak znani akad. slikar g. Božidar Jakac pismo iz Los Angelesa, ki je hodilo v Novo mesto točno 12 dni. Iz izhodišča je šlo v Chicago — v Newyork — avijonom — nato z ladjo v Havro — z avijonom v Pariz, nato v Zemun, od tu pa na naslovljena.

— Nov grob. V aredo popoldne so spremili na zadnji poti Novomeščani svojega meščana, 80-letnega g. Franca Kozoglavca, ki je bil radi svojega prikupnega značaja znana, častljiva oseba. V svojih delovnih letih je služboval celih 30 let v tiskarni J. Krajec našl. in Novomeščanom je bil zlasti poznan izza časa »Dolenjskih novice«. Pokojniku, ki je bil last priiskovalnega sodnika pri okrožnem sodišču g. Režija in učitelja g. Fr. Zukovca, blag spomin, želimo prizadetim svojim pa naše iskreno sožalje.

— In spremljali boste naju vi sami? — je vprašala Marjana.

— Da, to zadostuje.

In poglavar je pokazal na tomahavk, višec za njegovim pasom.

Toda Marjane to ni pomirilo. Sporočila je svoj nemir moži, rekoč:

— Ni pametno kreniti na pot tako...

— Zakaj pa ne? — jo je prebil Roger.

— Ker nas čakajo mnoge nevarnosti v neznanih krajih, kjer se krvavi spopadi kar vrste.

— Marjana, — je dejal poročnik resno, — nevarnosti, ki mi prete, če vstopim v vojsko generala Lafayettea, so mnogo večje.

— To vem, prijatelj, — je vzdihnila Marjana.

Pogovor mladih zakoncev je prekinil prihod indijanskega vodnika. Priše je vprašal, ali naj vzame na pot konja za prenos prtljage.

Poročnik in Indijaneč sta namerala potovati na konjih, Marjana pa na mezu v pletenem sedlu, opremljenem z naslonjalom.

Indijaneč je dobil za izgovorjeno nagrado tudi potrebno zalogo živil.

Ko so se zvečer pripravljali na pot, je vprašal Indijaneč po prtljagi.

— Tole je vse, — je odgovoril poročnik in pokazal na popotno torbo, ki je imel v nji vse svoje premoženje.

Dve siroti

Roman

Rabusson ni odgovoril, bilo je pa jasno, da komaj zdržuje solze. In tedaj smo vsi videli, da mu je težko pri srcu, in spomnili smo se, zakaj. Nismo ga pa hoteli nadlegovati z vprašanji. Samo jaz sem ga hotel spremeniti. Toda pomislil sem, da ga ne morem pustiti kar tako brez prijateljskih besed utehe.

Vedeti sem hotel tudi, kaj prav za prav namerava.

No torej, priznal mi je, da se noče vrniti v Francijo, temveč da je namenjen k Indijancem...

— K divjakom? — se je začudila Marjana.

— Da, da... je pritrdil vojak. — Vse to, kar sem mu mogel in znal reči, ni bilo nič... Odšel je s trdnim sklepom, da ne bo nikoli več zapustil pragozda in stepe.

Marjano je ganilo to pripovedovanje. Težko ji je bilo, da je nehote zakrivila žalost nesrečnega Rabussona.

Baš je hotela vprašati, ali je že kaj zvedel o Rabussonu, toda vojak jo je prehitel.

— Tako je, kakor sem dejal, — je nadaljeval. — Eden naših je bil tam

doli in pravil je, da ga je videl. Ne morete si niti misliti, kako daleč je to prišlo... Nesrečni seržant se je povsem prilagodil Indijancem, ki so ga radi sprejeli. Dal se je tetovirati in nosi celo vse njihove okraske iz kože in ptičjega perja...

— To je moral biti velik čudak... je pripomnil poročnik.

— Rekel bi prej, da je bil blazen, — je menil vojak. — Ljubezen ga je pripravila ob pamet. Zadnje dni, predno je odšel, je bilo grozno. Večkrat ga je prišlo in srditve grozilo so kar bruhale iz njega. Vtepel si je bil v glavo, da mu je nekdo ugrabil predmet njegove ljubezni... Mislim, da bi bil zmožen tudi zločina. Vsaj v takih trenutkih je kar besnel in govoril sam s seboj.

— Se bomo že še videli. Vsi pride-mo na vrsto...

— Mislim, da ste imeli srečo, gospod poročnik, — je pripomnil vojak, — da ga niste srečali.

Poročnikov obraz se je pri teh besedah izpremenil. Sočutje se je umaknilo izrazu brezbriznosti, ki je hotel poročnik z njim pokazati, da mu je Rabussonova mržnja deveta briga.

— Sicer pa mislim, — je zaključil vojak, — da bi bil velik čudež, če bi vaju usoda spravila kdaj skupaj. Ne verjamem namreč, da je sploh še živ. Najbrž njegov skalp že trasi pas bojevitiga Indijanca, dočim kranje njegove kosti neke v preriji.

XXIV.

Poročnik in Marjana sta skozi Louisiano samo potovala. Ko sta prispela na mejo francoske province, sta morala najeti vodnika, da bi ju vodil skozi Tunessko ozemlje in Virginijo.

To ni bilo lahko, kajti Indijanci, ki se ponujajo potnikom, so bili zelo nezanesljivi. Poročnik je moral biti previden, kajti v njegovi vrečki je bilo celo premoženje.

Kljub temu je pa šlo do Virginije vse še nekam gladko. Tam je pa čakala oba potnika cela vrsta ovir.

Nekega večera sta dobila vsa utrujena in izčrpana prenočišče v krčmi, ki je bila baš polna ameriških vojakov. Poročnik se je takoj zapletel z njihovim častnikom v pogovor o zadevi, ki ga je neposredno zanimala.

— Ah, torej v Massachussetts ste namenjeni, kolega, — mu je dejal ameriški častnik, — no, tako hitro ne boste prispeli tja. Nič težkega ni kreniti v teh krajih na pot, toda prispeti na cilj, to je nekaj drugega.

In častnik je opisal popotnikom nevarnosti in težave potovanja v tistih časih.

— Brez vodnika ne bo šlo, — je dejal; — to pa mnogo stane, pa še ni gotovo, če dobite zanesljivega.

Vendar je pa častnik predstavil poročnika krčmarju, ki je bil v stalnih stikih z domačini in ki so bili pripravljeni proti primerni nagradi preskrbeti po-

MORSKE RIBE

Orade, brancini, barboni, skampi, švolje itd. — v veliki izbiri, kakor tudi rižoto s škampi. — Vabi

GOSTILNA „LJUBLJANSKI DVOR“
LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 28

V SOBOTO NA SV. TREH KRALJEV
BO V RESTAVRACIJI

„Frankopanski dvor“, šiška
VESELICA S PLESOM
brez vstopnine.

Izbrana vina, dobra jedila, domače koline, krofi itd.
Se priporoča **UKMAR.**

Restavracija HOTELA LLOYD

toči prvovrstno šibeniško črno in belo vino, pristni dolenski cvček in dobro štajersko namizno vino. — Sprejemajo se abonenti a Din 16.- in 12.-. — Po jedilnem listu 20 % popusta. — Dalmatinska črnina v kleti in čez ulico a Din 9.-. — Se priporoča

MARIJA BUČAR.

Trgovci, obrtniki, kmetje!

Morda še ne veste, da posluje v Ljubljani, Masarykova cesta 4/II svojevrsna zadruga »Zaščita« reg. z. z. o. z., edina zadruga te vrste v Jugoslaviji!

»Zaščita« vrši že do sedaj inkaso vplačil z najodličnejšim uspehom za svoje članstvo.

Za koga? Celo vrsta najodličnejših slovenskih firm-tovarn, trgovcev, denarnih zavodov in obrtnikov — je izročila zadrugi inkaso svojih terjatev.

»Zaščita« daje članom informacije o premoženjskem stanju vseh dolžnikov. Za zbiranje informacij ima na razpolago izvršno organiziran in strokovno usposobljen aparat.

Cela vrsta uglednih gospodarstvenikov se je že poslužila pri svojem dajanju blagovnega kredita — naših informacijskih blokov.

»Zaščita« posreduje za mirno uravnavo sporov med upniki in dolžniki, naj bo spor kakršnegakoli značaja. Urejuje tudi vse, kar je potrebno po novi uredbi o zaščiti kmeta.

Celo vrsto dolgotrajnih sporov je »Zaščita« s svojim mirnim posredovanjem spravila s sveta. Zadruga »Zaščita« hoče postati eminenten, domač gospodarski faktor. Vodstvo je v strokovnih rokah.

Zadruga »Zaščita« ustvarja in hoče ustvariti družino, ki se vzajemno podpira, kar je cilj novodobnih gospodarskih in političnih stremeljenj.

Cim več članstva, tem več uspeha, tem jačji bo položaj »Zaščite«. Pristopajte kot člani v njene vrste vsi, dolžniki in upniki!

„ZAŠČITA“, registr. zadr. z omeje. zav. LJUBLJANA.

SLUŽBE

ZDRAV FANT

išče službo sluge. — Kolbl, Sovjak 10, p. Sv. Jurij ob Ščavnici. 359

GLASBA

KLAVIRJE PIANINE

prvovrstnih inozemskih znamk, ugodne cene; tudi na obroke in hranilne knjižice. — Najceneje popravlja in uglašuje. — MUZIKA, Sv. Petra cesta 40. 8/T

Klavirji! Pianini!

Kupujte na obroke

od Din 400.—

Prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Höpfl, Stingl originalni so nesporno najboljši! (Labaka, precizna mehanika.) Pročaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Aleksandrova cesta št. 7. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov in strun

PRODAKI

SUHA BUKOVA DRVA prodaja šteh in Drobnič, Dobropolje. 336

NAGROBNIH SPOMENIKOV veliko zalogo ima Koban, Rače, postaja Rače-Fram. 360

NEKAJ KEDKIH ZNAMK prodaja Hofinger, Velenje. 361

ZELEZNO POSTELJO dobro ohranjeno, takoj prodam. — Ogleda se: Pod Rožnikom, Cesta I, št. 9. 334

SPALNICE

moderne (orehova korenina) iz trdega in mehkega lesa, kuhinje in drugo pohištvo dobite najceneje pri: Matija Andlovic, Ljubljana, Komenskega ul. 34. 94/L

Modna konfekcija

Najboljši nakup **A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 6/T**

IZGOTOVLJENE PERNICE 180x115 iz finega puh perja Din 230.- do Din 280.-; ta puh Din 450.- in 610.-

SVILENE PUHASTE ODEJE Din 780.- in 950.-. Na zalogi vse vrste klotaste odeje. — Razpošilja po povzetju — Rudolf Sever, Ljubljana, Marijin trg št. 2. 4/T

NEPREMICE

POSESTVO pol ure od trga, naprodaj. — Zimič, Velenje. 337

ZEMLJISCE pod ugodnimi pogoji naprodaj. — Pojasmila: Kaube, Maribor, Fochova ulica 20/L. 347

IZREDNA PRILIKA Hišica s tremi sobami in pritliklinami naprodaj. — Matanič, Rogaska Slatina. 350

ZIVALI

MLAD LOVSKI PSICEK se takoj prodaja. — Naslov v upravi »Slov. Narod«. 4990

ANGORSKO ZAJKLO (čistokrvno) ugodno prodam. — Vprašati: Pod Rožnikom, Cesta I, št. 9. 333

DOPOSREJEVANJE

GOSPA 30 LET STARA želi prijateljstva z boljšim gospodom. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Olga 370«.

MLADENIC želi znanja s trgovsko naobrazeno gospodično do 18 let. — Neanonimne dopise poslati na upravo »Slov. Narod« pod »šifro Resna bodočnost 337«.

STANOVANJE

STANOVANJE DVEH SOB kuhinje in pritliklin oddam takoj. — Domobranska cesta 15. 349

MESEČNO SOBO v centru mesta, za 1 osebo z vso postrežbo, eventualno tudi s hrano, oddam. — Naslov pri upravi »Slovenskega Naroda«. 5040

ENOSOBNO STANOVANJE poceni oddam. — Rožna dolina, Cesta XXI, št. 18 (Bizjan). 368

RAZNO

POSREDUJEM denar na

HRANILNE KNJIZICE velikih denarnih zavodov. — RUDOLF ZORE, Ljubljana, 96/L

DVOKOLESA se sprejemajo preko zime v shrambo. Očiščenje, emajliranje z ognjem in ponikljanje najceneje. — Tribuna F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta 4. 91/L

Sveže, najfinejše norveško

RIBJE OLJE

iz lekarne **DR. G. PICCOLIJA** v LJUBLJANI — se priporoča sledim in slabotnim osebam 91/L

TRGOVINO

z mešanim blagom, dobro vpeljeno, na prometnem kraju, v centru Gorenjske — takoj oddam.

Eventuelno tudi za drugo stroko. — Prevzem inventarja je pogoj. — Ponudbe je poslati na upravo »Slov. Narod« pod »šifro Takojšnjio gotovino«.

Za čmerne

jesenske dni

je glasba najlepše razvedrilo. Izposodite si plošče in gramofon pri:

„ŠLAGER“ Aleksandrova cesta 4, prehod »Viktorije«

IZBORNO ZIMSKO JABOLKO „Mošanček“ prodaja **Gospodarska zveza LJUBLJANA**

LOVCI!

Predno se odločite za nakup lovske puške in lovskih potreščin, oglasite se pri stari renomirani trdki

FR. ŠEVČIK

LJUBLJANA, Židovska ulica št. 8. — Telefon št. 33-78

Orožje, municija za lov, šport in obrambo po najnižjih cenah. — Opozorjam še na novi model FN pištole »BABY«, ki je zlasti pripravna za žep. — Ogled v trgovini; nakup neobvezen. — Prepričajte se o izbiri, ceni in kvaliteti.

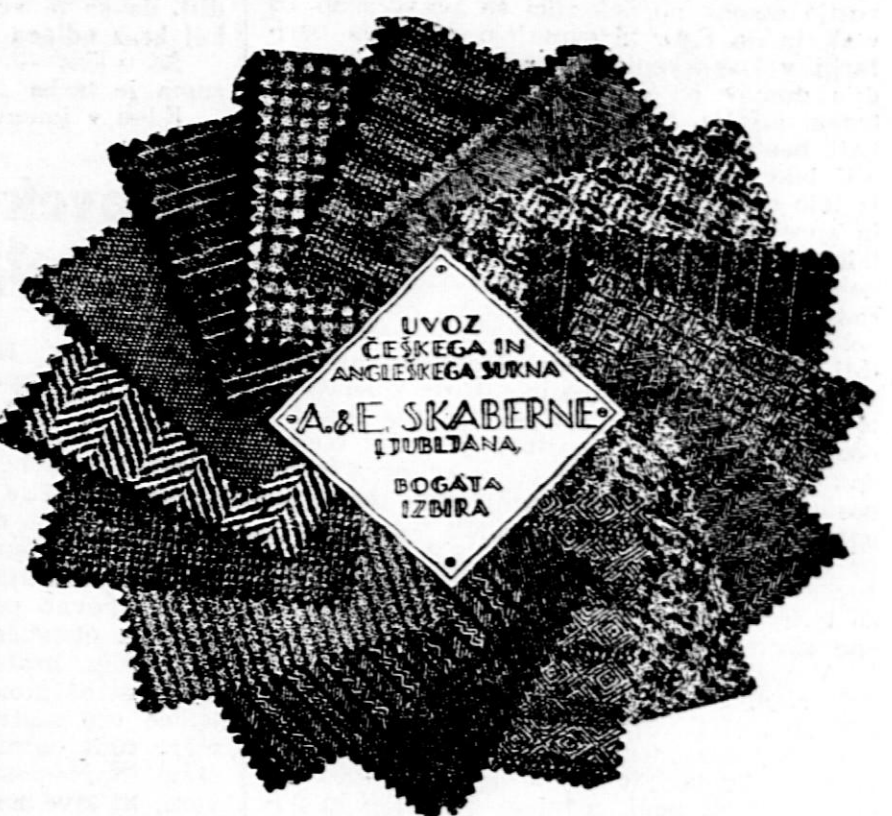
Pred nakupom si oglejte veliko razstavo otroških in igračnih vozov, stolic, holenderjev, malih dvokoles, triciklov, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne »TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, KARLOVSKA CESTA ŠT. 4. — Najnižje cene! Ceniki franko!

Vesele praznike in novo leto želim vsem svojim naročnikom

VIKTOR ŽVEGELJ

slikarstvo in pleskarstvo

LJUBLJANA, Pleteršnikova 14

Do preklica jemljemo v račun knjižice prvovrstnih ljubljanskih denarnih zavodov.

ZAHVALA

Za mnogostevilne dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki sem jih prejela ob smrti mojega ljubljenelega soproga, gospoda

VODIŠKA IVANA

vpokojenega železničarja

kakor tudi za poklonjeno krasno cvetje, se tem potom vsem najtopleje zahvaljujem. Posebej se zahvaljujem čt. duhovščini, g. beneficijalu Plešetju za ves trud, večkratne obiske in tolažilne besede. G. dr. Orlu za njegov požrtvovalni trud olajšati mu zadnje dni, gospej Dušak Franji, ki mu je s tako velikodušno potrepljivostjo stregla in mene tolažila, gasilski četi v šmartnem, pevskemu društvu »Zvon« v šmartnem za v srce segajoče žalno petje, železničarski godbi iz Zidanega mosta za tuborne žalostinke, vsem njegovim stanovskim tovarišem, vsem prijateljem in zancem, ki so draga mi pokojnika v tako častnem številu spremlili na njegovi zadnji poti. Vsem in vsakomur iskrena hvala.

šmartno, dne 2. januarja 1934.

Zalujoča soproga VODIŠEK ALOJZIJA in rodbina VODIŠEK-GRIMŠIČ

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in zancem, da je naš predobri soprog, oče, stari oče, brat, tast in stric, gospod

IVAN REBEK

ključavničarski mojster

danes ob 5.45 zjutraj po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, za vedno preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v nedeljo 7. t. m. ob 15.30 iz hiše žalosti, Mariborska cesta št. 1, na okoliško pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek 8. t. m. ob 7. uri zjutraj v farni cerkvi v Celju.

Celje, 5. januarja 1934.

in ujoči ostali.

Obvestilo

Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic v Ljubljani

otvori dne 5. januarja 1934 v zgradbi Podpornega društva železniških uslužbencev in upokojencev v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 25 (prej hotel Tratnik), za člane zadrug včlanjenih v Zvezi nabavljajnih zadrug državnih uslužbencev

ZADRUŽNO PRENOČIŠČE

Na razpolago so udobne sobe z eno, dvema in tremi posteljami. Cene: soba s toplo in hladno tekočo vodo, centralno kurjavo, kopalnico in takso od Din 16.— do 22.— za osebo.

Prenočevati morejo železničarji, učitelji in drugi državni in samoupravni uslužbenci in upokojenci (ter njihovi družinski člani), ki so člani katerekoli zadruge, ki je včlanjena v Zvezi nabavljajnih zadrug državnih uslužbencev. Državni uslužbenci! Poslužujte se te koristne in potrebne zadrugne ustanove in prenočujte v zadrugnem prenočišču.

Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic v Ljubljani

TISKARNA IZVRŠUJE RAZLIČNE TISKOVINE, ČASOPISE, DIPLOME, REVIIJE, VREDNOSTNE PAPIRJE, KOLEDARJE, SREČKE, KNJIGE I.T.D. ENOBARVNI IN VEČ BARVNI TISK, PISMA, RAZGLLEDNICE, SLIKE, OSMRTNICE, ŽVITKE, JEDILNE LISTE, CENIKE, VIZITKE, RAČUNSKE ZAKLJUČKE, POROČNA NAZNANILA IN VABILA

LJUBLJANA

NARODNA TISKARNA

ČE POTREBUJETE TISKOVINE, KATALOGE, PROSPEKTE, TODA SE NE MORETE ODLOČITI V KAKŠNI OBLIKI NAJ SE IZVRŠE. BLAGOVOLITE SE OBRNITI NA NAŠE PODJETJE, KI VAM JE V VSEH POTREBAH IN VPRAŠANJH DRAGEVOLJE NA RAZPOLAGO. — VSA GRAFIČNA DELA SE IZVRŠUJEJO LEPO, SOLIDNO IN TOČNO. CENE ZMERNE — PRORAČUNI IN PONUDBE NA ZAHTEVO ZASTONJ